

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายหลักของการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน คือการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนหรือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นผู้วิจัย การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องอาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการคิดค้นแนวทางใหม่ๆ สำหรับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลงานทางวิชาการซึ่งได้จากการทำวิจัยถือเป็นผลพลอยได้ของผู้สอน ไม่ใช่จุดมุ่งหมายหลักที่ผลักดันให้ผู้สอนต้องทำวิจัย ด้วยเหตุนี้การวิจัยของผู้สอนจึงมีความยืดหยุ่นในแบบแผนของการเขียนรายงานหรือการเสนอผลการวิจัย คุณภาพของงานวิจัยของผู้สอนยังเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ แต่ร่องรอยหลักฐานที่สะท้อนผลงานวิจัยของผู้สอนอาจจะไม่ได้จัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์เนื่องจากข้อจำกัดของเวลา ผู้สอนนักวิจัยจึงมักมีความกังวลว่าผลงานวิจัยของตนเองจะไม่มีคุณภาพและไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากไม่ได้ใช้วิธีการวิจัยที่ทำอย่างเป็นทางการ เช่นงานวิจัยของนักวิชาการทั่วไป

งานวิจัยของผู้สอนมีลักษณะเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก (small scale) การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยอาจจะไม่สามารถทำได้ในวงกว้าง เนื่องจากข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างหรือบริบทที่ใช้ในการทำวิจัยมีลักษณะเฉพาะ ปัญหาการสรุปอ้างอิงผลการวิจัยยังประชากรจึงนับว่าเป็นจุดอ่อนของงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้สอนไม่ได้ทำวิจัยเพียงเรื่องเดียว แล้วยุติเพียงแค่นั้น ในอนาคตงานวิจัยของผู้สอนจะเกิดขึ้นตลอดเวลา และเมื่อนำงานวิจัยเหล่านั้นมาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน คุณค่าของผลการวิจัยโดยสรุปรวมจากข้อค้นพบปลีกย่อยต่างๆ จะมีค่ามหาศาล เพราะเป็นข้อค้นพบที่ผ่านการทดลองตรวจสอบและปฏิบัติจริงมาแล้ว การสังเคราะห์รายงานการวิจัยจึงทำให้ได้องค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือผู้เรียน ภายใต้งื่อนไปสถานการณ์ต่างๆ ที่ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าทดลองจากนักเรียนหลายกลุ่มหรือหลายรุ่น

นอกจากนี้ผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัยของผู้สอนยังเป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ของการเรียนการสอน โดยเป็นผลงานทางความคิดของผู้สอนผู้เป็นผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน เป็นผู้สร้างทฤษฎีขึ้นเอง อาจกล่าวได้ว่า เป็นทฤษฎีฐานราก (grounded theory) ที่พัฒนาโดยผู้สอนนักวิจัย

การสังเคราะห์รายงานการวิจัย มิใช่จะดำเนินการได้เฉพาะงานวิจัยระดับบุคคลเท่านั้น สถานศึกษาสามารถทำการสังเคราะห์งานวิจัยของผู้สอนในโรงเรียนของตน หน่วยงานต้นสังกัด สามารถทำการสังเคราะห์งานวิจัยของผู้สอนในสังกัดของตนเอง และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ ส่งเสริมการวิจัยระดับชาติ ก็สามารถสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนไทย ฐานข้อมูลงานวิจัย ของผู้สอนจึงเป็นสิ่งจำเป็น ในอนาคตอันใกล้ งานวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนจะมีมากมาย ประเด็น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นซ้ำกันหรือคล้ายกัน กระจายอยู่ทั่วทุกแห่งของประเทศ และได้รับการ แก้ไขด้วยวิธีการที่หลากหลาย หากนำรายงานการวิจัยที่มีนับเป็นจำนวนพันหรือหมื่นเรื่องมา สังเคราะห์เข้าด้วยกัน ก็จะได้ขุมทรัพย์ความรู้ที่มีค่ามหาศาล ที่ทำให้เพื่อนร่วมวิชาชีพได้เห็นแนว ทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน ได้มีโอกาสเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ต้อง เสียเวลาคิดค้นใหม่ หากเงื่อนไขปัจจัย หรือบริบทของปัญหานั้นเป็นแบบเดียวกัน ขณะเดียวกันก็ นับเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบเข้าถึงความตรงของข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการวิจัย อันจะทำให้ งานวิจัยของผู้สอนเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับมืออาชีพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อรวบรวมงานวิจัยในชั้นเรียน ปีพ.ศ. 2555 ของ คณะวิทยาการจัดการ มาจำแนกตาม สาขาวิชา
2. เพื่อคัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปรายงานองค์ความรู้จากงานวิจัยไปเผยแพร่ต่อ สาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ของการคัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยไป เผยแพร่ต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการวิเคราะห์และสังเคราะห์

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ จำแนกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านเวลา** โดยใช้เวลาในการดำเนินงานจำนวน 1เดือน
2. **ด้านเนื้อหา** เน้นการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนและมีเนื้อหาเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา(Content analysis)
3. **ด้านประชากร** คือคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 เรื่อง ในปี พ.ศ.2555
4. **ด้านพื้นที่** คือ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

นิยามศัพท์

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การสืบสอบเชิงธรรมชาติจากปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นใน การเรียนการสอน การเรียนรู้หรือพฤติกรรมผู้เรียน โดยที่อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้วิจัยในสิ่งที่ตนเองปฏิบัติ อยู่โดยมีผู้เรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การพิจารณาสรุปผลรวมของงานวิจัยหลายเรื่องที่ศึกษา ปัญหาเดียวกัน โดยการจำแนก แยกประเภทและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยภายใต้ฐานทฤษฎีที่มี ความสัมพันธ์กับเนื้อหาอื่นๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปางได้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพจากการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจน นำไป เป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และการสังเคราะห์ความรู้ จากงานวิจัย
ในชั้นเรียน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปางครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน แล้วกำหนดเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. บริบทการสนับสนุนงานวิจัยของคณะวิทยาการจัดการ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทการสนับสนุนงานวิจัยของคณะวิทยาการจัดการ

ตราสัญลักษณ์คณะวิทยาการจัดการ

ความหมายของสัญลักษณ์

เครื่องมือหรือสิ่งที่จะนำพาให้มุ่งตรงไปยังเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล รวมถึงนำทางไปสู่การค้นพบ และการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

อัตลักษณ์คณะวิทยาการจัดการ

อัตลักษณ์คณะวิทยาการจัดการ **บัณฑิตจิตอาสา**

คุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ **บัณฑิตจิตอาสา เสียสละเพื่อส่วนรวม**

ปรัชญา

ศาสตร์การจัดการเป็นเลิศ   เชิดชูคุณธรรม   นำองค์ความรู้   สู่การพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

คณะวิทยาการจัดการ จะเป็นผู้นำทางด้านการบริหารจัดการในการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ วิชาชีพ มีคุณธรรม มีความสามารถในงานวิจัย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ท้องถิ่น

พันธกิจ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง ได้กำหนดพันธกิจให้สอดคล้องกับมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่คณะวิทยาการจัดการรับผิดชอบ
2. ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาการจัดการ
3. กระจายโอกาสทางการศึกษาด้านวิทยาการจัดการรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ผู้ด้อยโอกาส และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านวิทยาการจัดการ
6. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการคณะให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
7. ศึกษา ส่งเสริม สืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ

ประวัติคณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปางมีชื่อเดิมว่า “วิทยาลัยครูรำปาง” ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2514 ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนรำปาง-แม่ทะ บ้านหนองหัวหงอก หมู่ที่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมืองจังหวัดรำปาง

วิทยาลัยครูรำปางเริ่มเปิดการเรียนการสอนเมื่อปี พ.ศ. 2515 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ในพ.ศ. 2516 เริ่มเปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) จนกระทั่ง มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 มีผลให้วิทยาลัยครูสามารถเปิดสอนในระดับปริญญาตรีได้ ในปี พ.ศ. 2521 วิทยาลัยครูรำปางจึงได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 มีผลให้วิทยาลัยครูสามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาชีพอื่นนอกเหนือจากสาขาวิชาการ ศึกษา และเปิดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาสหกรณ์ ในปี พ.ศ. 2529 วิทยาลัยครูรำปางได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ เพิ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ลำปาง เมื่อยังใช้ชื่อวิทยาลัยครูลำปางอยู่นั้น ได้มีการประสานการดำเนินงานร่วมกับวิทยาลัยครูอื่นๆ โดยรวมกันเป็นกลุ่มวิทยาลัยครู วิทยาลัยครูลำปาง ซึ่งตั้งอยู่ในกลุ่มภาคเหนือตอนบนได้ร่วมกับ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงราย และวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ เป็นกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ตอนบน และได้พัฒนาเป็น “สหวิทยาลัยล้านนา” ตามข้อบังคับของสภาการศึกษาว่าด้วยกลุ่ม วิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 และวิทยาลัยครูลำปางได้รับเลือกให้เป็นที่ตั้งสำนักงานสหวิทยาลัยล้านนา และก่อตั้ง “คณะวิชาวิทยาการจัดการ” โปรแกรมวิชาสหกรณ์เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นวิชาเอก สหกรณ์ สังกัดภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ ต่อมาในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานนามวิทยาลัยครูใหม่ว่า “สถาบัน ราชภัฏ” วิทยาลัย ครูลำปางจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันราชภัฏลำปาง” ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ

พ.ศ.2538และคณะวิชาวิทยาการจัดการเป็น“คณะวิทยาการจัดการ”เป็นต้นมา

วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ” ทำให้สถาบันราชภัฏลำปาง ปรับเปลี่ยนฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง” (Rajabhat University) ในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เป้าหมาย

1. คณะมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบจาก ภายในและภายนอก
2. คณาจารย์และบุคลากรของคณะมีศักยภาพและคุณวุฒิสูงขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและ คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรม คารวะธรรม สามัคคี ธรรม สมเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาและสังคม
3. มีผลงานวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์ ตลอดจนการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ประโยชน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสถาบัน ท้องถิ่น และสังคม
4. บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการมีความรู้ มีคุณธรรม และทักษะทางด้านภาษา รวมทั้งการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม
5. คณะเป็นศูนย์กลางการพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร และการให้บริการวิชาการแก่ท้องถิ่น สังคม
6. มีการใช้ทรัพยากรของคณะอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด
7. มีโครงสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีเอกภาพ ทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติและ สอดคล้องกับสถาบัน
8. คณาจารย์และบุคลากรของคณะมีวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันอย่างมีคุณภาพ
9. คณะมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการดำเนินพันธกิจทั้งภายในและต่างประเทศ

นโยบาย

คณะวิทยาการจัดการได้กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาจำแนกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1. นโยบายเร่งด่วน

1.1 เร่งรัดและส่งเสริมให้คณาจารย์คณะวิทยาการมีนักวิจัยรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้นักวิจัยจัดทำวิจัยสถาบันและวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบ R and D และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น

2.2 สนับสนุนให้คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการจัดทำผลงานทางวิชาการเพิ่มขึ้นและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่คณะวิทยาการจัดการ

3.3 พัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

2. นโยบายด้านการพัฒนาอาจารย์

1.1 สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมสัมมนาภายในและภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการ

3.3 สนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมและการขอผลงานทางวิชาการ

4.4 ปฏิรูปวิธีการเรียนการสอน โดยเร่งรัดให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนฝึกอบรมวิธีการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ให้กับอาจารย์

5.5 สนับสนุนเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

6.6 สนับสนุนให้อาจารย์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญ

3. นโยบายด้านการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียน

1.1 พัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสูงเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของประเทศ

2.2 ปรับปรุงหลักสูตรและแผนการเรียน ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย รับผิดชอบ และเอาใจใส่ในงานที่ทำ

4. นโยบายด้านการพัฒนาวิชาการของนักศึกษา

4.1 จัดให้มีตำราหลักให้นักศึกษาเรียนเพิ่มเติมได้ด้วยตนเองในแต่ละรายวิชา

4.2 สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการผ่านโครงการสหกิจศึกษา และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันการศึกษา

4.3 จัดให้มีโครงการช่วยเหลือด้านวิชาการ สำหรับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน

4.4 ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีสื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

4.5 ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมประกวดผลงานระดับชาติในด้านต่างๆ

5. นโยบายในด้านพัฒนาระบบสารสนเทศและการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน

การสอน

5.1 ใช้โปรแกรมฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปอันทันสมัย มีรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของคณะและสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของคณะ

5.2 ฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ ใช้ฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย

5.3 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลสารสนเทศด้านงานวิจัย เป็นต้น

5.4 ประสิทธิภาพของระบบข้อมูลสารสนเทศที่ตั้งเป้าหมายไว้ ได้แก่ ความรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล ความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูล และความสะดวกในการใช้งาน

5.5 จัดให้มีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนในแต่ละห้องเรียนอย่างครบถ้วน

5.6 สนับสนุนให้มีฐานข้อมูลในการค้นคว้าและให้บริการด้านวิชาการแก่อาจารย์และนักศึกษา

6. นโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6.1 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม โดยเน้นการปลูกฝังวัฒนธรรม ที่ดีงามของไทยแก่นิสิต นักศึกษา ทุกระดับชั้นปี การสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมให้ผสมผสานและควบคู่ไปกับวิถีการทำงานของกลุ่มบุคลากรในคณะ

6.2 ส่งเสริมเผยแพร่นโยบายและแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6.3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรม/โครงการที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

7. นโยบายด้านวิจัย

- 7.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำวิจัย
- 7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างผู้นำในการทำวิจัยหรือสร้างเครือข่ายวิจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรโดยใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ
- 7.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยของบุคลากร
- 7.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ขอทุนวิจัยจากแหล่งเงินทุนภายนอก

8. นโยบายด้านการบริหารทางวิชาการสู่สังคม

- 8.1 ส่งเสริมให้คณาจารย์พัฒนาคุณภาพตนเองให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคม
- 8.2 มุ่งเน้นการบริการวิชาการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนและชุมชน
- 8.3 ใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัย และการพึ่งพาตนเองได้

9. นโยบายด้านการบริหารและการจัดการ

- 9.1 มีโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานที่กระชับเหมาะสมกับสถานการณ์
- 9.2 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงานที่ชัดเจนในทุกตำแหน่งอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
- 9.3 มีระบบการได้มาซึ่งบุคลากรที่ยุติธรรมและเปิดเผย
- 9.4 ปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่บุคลากรให้เหมาะสมภายใต้ระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 9.5 พัฒนาบุคลากรทุกสายงาน โดยพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ทางด้านวิชาการสูงขึ้นและพัฒนาบุคลากรสายบริการให้มีทัศนคติที่เอื้อต่องานด้านบริการ
- 9.6 มีการควบคุมคุณภาพและประเมินผลงานของบุคลากรทุกระดับอย่างยุติธรรมและเปิดเผย
- 9.7 ปรับกระบวนการบริการงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยและความพึงพอใจของบุคลากรและ นักศึกษา
- 9.8 เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม
  - 9.8.1 ในด้านการเสนอความคิดเห็น
  - 9.8.2 ในด้านการร่วมตัดสินใจ
  - 9.8.3 ในด้านการดำเนินงาน
  - 9.8.4 ในด้านร่วมรับประโยชน์
  - 9.8.5 ในด้านร่วมติดตามผลการดำเนินงาน

9.9 สนับสนุนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ที่เป็นการสื่อสารสองทางทุกระบบ

10. นโยบายด้านการเงินและงบประมาณ

- 10.1 แสวงหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่างๆ นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน
- 10.2 ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 10.3 ปรับกระบวนการจัดหาและจัดสรรงบประมาณให้เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 10.4 ให้มีการสร้างระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลทางด้านงบประมาณและการเงิน

11. นโยบายด้านระบบและกลไกในการประกันคุณภาพ

- 11.1 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ประชาคมใน คณะวิทยาการจัดการอย่างต่อเนื่อง
- 11.2 สนับสนุนการพัฒนาตึกและเกณฑ์การตัดสินสำหรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางของมหาวิทยาลัย ทั้งหน่วยงานด้านการสอน และหน่วยงานสนับสนุนที่อยู่ภายในคณะวิทยาการจัดการ
- 11.3 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมมีระบบบริหารความเสี่ยงต่างๆ ภายในคณะวิทยาการจัดการโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 11.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาคมในคณะในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาและการนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงงาน

ความเชื่อมโยงนโยบายรัฐบาลกับประเด็นยุทธศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้นำนโยบายของรัฐบาล ด้านการปฏิรูป การเมือง การปกครอง และการบริหาร ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม มาเป็นหลักในการจัดทำแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์ โดยคณะวิทยาการจัดการได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ประเด็นดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและสร้างสรรค์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริการทางวิชาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ

แนวคิด ทฤษฎีด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ในปัจจุบันจะมีการพูดถึงงานวิจัยในชั้นเรียนกันมากในวงการศึกษ ซึ่งในระดับนโยบายก็กำหนดว่าครู/อาจารย์ จะต้องทำวิจัยในชั้นเรียน ครู/อาจารย์ที่เรียนจบมานานแล้วก็ตั้งคำถามว่า วิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างไร เพราะตอนที่เรียน ครู/อาจารย์ก็ไม่เคยได้ทำวิจัย แล้วมาให้ทำช่วงนี้จะทำอย่างไร ไม่ทำได้ไหม ถึงแม้ใจอยากจะทำก็ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร ถ้าทำแล้วจะถูกตามรูปแบบหรือเปล่า แล้วใครจะช่วยได้บ้าง ความกังวลใจดังกล่าวจะแก้ไขได้อย่างไร ในบทความนี้จะนำเสนอแนวตอบคำถาม ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ครูได้เกิดกำลังใจว่า การวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่ เรื่องยาก ครู/อาจารย์ทุกคนทำได้ และจำเป็นต้องทำวิจัย

ที่จริงแล้วการวิจัยอยู่ในวิถีชีวิตการสอนของครู/อาจารย์ทุกคน คือ ครู/อาจารย์ได้ทำวิจัยอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้เขียนออกมาเป็นรูปแบบหรือรูปแบบตามที่กำหนด จะอยู่ในใจ คือ เมื่อสอนได้พบปัญหาการเรียนการสอนก็พยายามแก้ปัญหา ปรับปรุงแก้ไขการสอน เช่น ครูสมจิตพบว่า เด็กเขียนหนังสือภาษาไทยผิดซ้ำ ๆ ก็คิดวิธีหาทางช่วยนักเรียน โดยการเขียนคำผิด ๆ นั้น ติดไว้ตามต้นไม้ ตามริมรั้วบ้าง คาดว่าเมื่อนักเรียนเห็นคำผิดบ่อย ๆ จะจำได้และเขียนได้ถูกต้อง เป็นต้น นี่ก็คือครู/อาจารย์ได้เริ่มกระบวนการทำวิจัยแล้ว เพียงแต่ยังไม่จัดระบบให้เข้าตามรูปแบบวิจัยเท่านั้น หรือในตัวอย่าง ครูพบว่านักเรียนคนหนึ่งนั่งซิมทั้งวัน ผลการสอบก็อยู่ในลำดับสุดท้าย ครูเกิดความสนใจว่านักเรียน คนนี้เป็นอะไร มีสาเหตุอะไร จึงมีอาการเช่นนั้น และจะหาวิธีการช่วยเหลือได้อย่างไร ครูก็ลงมือค้นหาถึงสาเหตุ และติดตามเด็กไปสอบถามพ่อแม่ รวมทั้งสอบถามเด็กรายอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน จะได้ข้อมูลชัดเจนและสามารถช่วยเหลือให้นักเรียนได้ดีขึ้น นี่ก็เป็นวิธีวิจัยเช่นกัน

ดังนั้น ถ้าจะวิเคราะห์ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้ว เหตุผลสำคัญก็คือ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตการสอนของครู จะช่วยให้ครูสามารถค้นหาวิธีการต่าง ๆ ในการสอน ทำให้เกิดวิธีสอนใหม่ ๆ ขึ้นมา ที่เกิดจากแนวคิดจากครู/อาจารย์เอง เมื่อนำไปทดลองสอนนักเรียนต่อ ๆ มา พบว่ามีผลดี ก็นำไปถ่ายทอดให้เพื่อนครู/อาจารย์รับรู้และนำไปใช้ต่อไป ลักษณะเช่นนี้ จึงทำให้มีวิธีสอนจำนวนมาก ซึ่งในการสอนแต่ละวิธีการสอนก็มีเป้าหมายใกล้เคียงกัน คือ ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดในส่วนตัวครู/อาจารย์ก็เกิดการเรียนรู้วิธีการสอน และเมื่อได้ศึกษาถึงกระบวนการวิจัยที่ถูกต้อง นำไปปรับรูปแบบการแก้ไขปัญหาทางการสอน ก็จะทำให้ครู

เป็นนักวิจัยยิ่งขึ้น ค้นพบเรื่องใหม่ ๆ และเมื่อนำไปใช้สอนแล้วทำให้นักเรียนเรียนได้ดี นักเรียนสนุก มีความสุข ครู/อาจารย์ก็จะเกิดความปีติสุข

จึงกล่าวได้ว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู/อาจารย์จะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวครู/อาจารย์ด้วย ตัวนักเรียนและความก้าวหน้าทางวิชาการด้วย คือ

1. ด้านตัวครู/อาจารย์

ครู/อาจารย์จะเกิดการเรียนรู้ หรือมีความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดจากตัวครู/อาจารย์เอง ว่าใน สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมในโรงเรียนในห้องเรียน จะใช้กระบวนการเรียนการสอนอย่างไร วิธีการของการวิจัยจะช่วยให้ครูสามารถค้นหาหรือพัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียน การสอนอยู่เสมอ จะทำให้ครู/อาจารย์เกิดความมั่นใจ ผลงานที่เกิดขึ้นเหล่านี้สะสมอย่างต่อเนื่อง จะ ทำให้ครู/อาจารย์มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นครู/อาจารย์มืออาชีพ(Professional Teacher)

ผลจากความเชี่ยวชาญของครู/อาจารย์จะเป็นแบบอย่างเป็นครู/อาจารย์ต้นแบบหรือครู/ อาจารย์ผู้นำทางการเรียนการสอน ซึ่งจะนำความก้าวหน้ามาสู่ตัวครู/อาจารย์เอง ทั้งตำแหน่งหน้าที่ สูงขึ้น ความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และรวมไปถึงผลตอบแทนอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น การได้ตำแหน่งทาง วิชาการ เป็นต้น

สิ่งที่สำคัญที่สุด จากการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนของตัวเองที่ได้รับ คือ ความอึดอึ้งใจ ความสุข ที่ได้ทำหน้าที่ครู/อาจารย์สมบูรณ์แบบ สอนเมื่อพบปัญหา ก็ศึกษาค้นคว้าวิจัย แก้ไขปัญหา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผลที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับการยอมรับจะก่อให้เกิดกำลังใจต่อตัวครู/อาจารย์เอง มี ผลงานตีพิมพ์ในวารสาร การได้รับเชิญไปบรรยาย การไปประชุมสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น เป็น ชื่อเสียงของครู/อาจารย์เอง โรงเรียนก็พลอยได้ชื่อเสียงไปด้วย

2. ด้านตัวนักเรียน

นักเรียนจะได้ประโยชน์สูงสุด จากการนำผลการวิจัยของครูไปใช้ในการปรับปรุงการเรียน ครู/อาจารย์วิจัยได้ผลงานวิจัยด้านการสอน นำผลที่ได้รับไปปรับปรุงการสอนของตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์ เพราะครู/อาจารย์จะค้นคว้าอยู่เสมอโดยจะค้นหาวิธีที่ดีที่สุดหรือเหมาะสม ที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุด นักเรียนจึงได้รับประโยชน์สามารถพัฒนาศักยภาพการ เรียนรู้ของตนเองลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้และเรียนอย่างมีความสุข

3. ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ

จะเกิดเป็นความรู้ใหม่ ๆ ในศัพท์ที่นักวิชาการขอบพูดถึง คือองค์ความรู้ ซึ่งหมายถึงความรู้ที่ ยังไม่มีใครรู้ ไม่มีใครค้นพบ เมื่อค้นพบความรู้ใหม่ทางการสอน ก่อให้เกิดการขยายตัวความรู้นี้ ต่อเนื่องไป มีครู/อาจารย์ คนอื่นสนใจความรู้นี้ก็มีการวิจัยค้นคว้าขยายความรู้ต่อไป จึงทำให้ความรู้

เพิ่มขึ้น ความก้าวหน้าทางวิชาการของครู/อาจารย์ก็จะทวีผลเพิ่ม ขยายพรมแดนความรู้ต่อไป วงการทางวิชาการก็ได้ประโยชน์ ทำให้งานวิชาการด้านนี้ก้าวหน้า

นักวิจัยมือใหม่จะเริ่มต้นทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างไร

ครู/อาจารย์ที่สนใจจะทำวิจัยในชั้นเรียน ควรเริ่มต้น ดังนี้

1. มีความมุ่งมั่นหรือตั้งใจแน่วแน่

ความตั้งใจ ความแน่วแน่และความต่อเนื่อง จะก่อให้เกิดผลสำเร็จ ครู/อาจารย์จึงต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตัวเองก่อน เหมือนการกำหนดเป้าหมายให้กับตัวเอง เช่น กำหนดว่าในปีนี้จะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนสักหนึ่งเรื่อง เพื่อสร้างข้อผูกพันตนเอง และให้เชื่อมั่นว่าจะต้องทำได้แน่นอน คนอื่นเขาทำได้เราก็คงทำได้ให้คิดอย่างนี้ แล้วกำลังใจจะมาเอง

2. หาความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยมีแหล่งมากมายหลายแห่ง เช่น ห้องสมุดของสถาบันราชภัฏ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ห้องสมุดหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา สำนัศึกษาศาสตร์ จังหวัดและห้องสมุดประชาชน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน) เป็นต้น

ในห้องสมุดจะมีหนังสือเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน มีผลงานวิจัยอยู่ ให้เลือกเล่มที่อ่านง่าย มีตัวอย่างประกอบก่อนแล้วค่อยอ่านเล่มยาก ๆ

3. การเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

การอ่านหนังสืออย่างเดียวบางครั้งต้องใช้เวลา และก็อาจเข้าใจยาก จึงควรเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะมีวิทยากรมาชี้แจงและฝึกปฏิบัติ เพราะหัวใจสำคัญของการเรียนวิจัยอยู่ตรงการฝึกหัดทำ มีผู้คอยดูแลให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แล้วถ้าหากสามารถนำเอาแบบฝึกหัดที่ทดลองทำไปทำจริง ๆ ก็จะได้ประโยชน์มาก และจะเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง การเรียนทำวิจัยที่ฟังอย่างเดียวหรืออ่านอย่างเดียวได้ประโยชน์น้อย

4. ศึกษาการทำวิจัยจากงานวิจัยในชั้นเรียนของคนอื่น

การศึกษางานวิจัยของคนอื่น หลาย ๆ เรื่อง จะทำให้มองเห็นรูปแบบและแนวทางการทำวิจัย ผลงานวิจัยเหล่านี้จะมีอยู่ตามห้องสมุดสถาบันการศึกษา หรือห้องสมุดประชาชน หรืออาจอ่านตามบทความในหนังสือแล้วติดตามถึงเจ้าของงานวิจัยที่สนใจ นำมาศึกษา อ่านงานวิจัยมาก ๆ จะทำให้เข้าใจเริ่ม ง่าย ๆ ก่อน อย่านำไปดูลงานวิจัยที่ยาก ๆ แล้วทำตามโดยที่ไม่เข้าใจ จะทำไม่สำเร็จ ทำจากเรื่องที่เป็นปัญหาง่าย ๆ ก่อน กระจ่างทำให้เสร็จสักเรื่องหนึ่ง อย่านำไปสนใจมากนักกว่า กลัวว่าไม่ดี ไม่ถูกต้อง ขอให้เสร็จก่อนสักหนึ่งเรื่อง เมื่อวิจัยเรื่องแรกเสร็จก็จะเป็นกำลังใจ ค่อย ๆ เรียนรู้ ค่อย ๆ แก่สิ่งที่ผิด ต่อไปจะเก่งเอง เพราะว่าไม่มีใครเก่งมาก่อนลองผิดลองถูกมาทั้งนั้น

5. จัดหาที่ปรึกษาช่วยงานวิจัย

ที่ปรึกษาจะช่วยได้มากในการทำงานวิจัย ซึ่งในสถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสำนักงานการประถมศึกษา หรือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด รวมทั้งในโรงเรียน จะมีผู้ที่มีความรู้ทางวิจัยพอที่จะช่วยเหลือได้ ให้ติดต่อเป็นที่ปรึกษา

6. เสนอผลงานวิจัย

พยายามหาโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยที่ทำ ลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการ เพื่อจะได้เผยแพร่ผลงานวิจัย และจะได้ตรวจสอบผลการวิจัย โดยดูผลสะท้อนกลับ หรือการวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัย ทำให้ได้ความรู้ และผลงานเหล่านี้ เมื่อปรับปรุงแก้ไขจนมั่นใจแล้วสามารถนำเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการได้

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการพัฒนาการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไร ปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร นำสาเหตุมาหาวิธีการแก้ไขปัญหา ครั้งแรกหาหลาย ๆ วิธีการแล้วเลือกวิธีการที่ปฏิบัติ หรือการพัฒนานวัตกรรมมาช่วยในการแก้ปัญหา ลงมือแก้ปัญหา โดยใช้นวัตกรรมที่เลือกสรร จากนั้นก็ตรวจสอบดูผลการแก้ไขปัญหามีการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาอะไรไปบ้าง ถ้าพบว่ายังมีปัญหาอื่นต่อเนื่อง ก็ดำเนินการแก้ไขเช่นเดียวกับกระบวนการข้างต้น วนเวียนต่อเนื่องไปเช่นนี้ ก็จะเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ที่มาจากการวิจัย คือการศึกษาค้นคว้าและการหาวิธีการแก้ไขปัญหายังเป็นระบบ

แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

บทบาทของครูที่สังคมไทยคาดหวังตามนโยบายแห่งการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ บทบาทของครูในการศึกษาค้นคว้าและคิดริเริ่มตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ นั่นคือนอกจากครูต้องสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ยังต้องสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ของครูเอง เพื่อที่จะพัฒนาวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีทักษะในการคิดการจัดการ เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ กล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คาดหวังให้ครูปฏิรูปตนเอง และพัฒนาตนเองในทุกด้านโดยเฉพาะในงานวิชาการโดยใช้กระบวนการวิจัย

จากการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนทุกระดับ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนมานับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 เป็นผลให้มีรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นจำนวนมาก ภาระงานของหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนที่ต้องดำเนินงานต่อเนื่อง คือ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง (Caro-Bruce and Zeichner, 1998) กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเผยแพร่ผลงานวิจัย การจัดทำเครือข่ายการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เช่น การจัดทำ เว็บเพจ หรือ โฮมเพจ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เนื่องจากจำนวนรายวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีมากขึ้นทุกปี ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยจึงมีความจำเป็นต้องสังเคราะห์งานวิจัยเหล่านั้นเพื่อให้ได้สาระอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการเรียนการสอนต่อไป ปัจจุบันนี้จึงมีรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทั้งที่เป็นรายงานวิจัยปฐมภูมิ (primary analysis) และรายงานที่เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (synthesis of classroom participatory research) เอกสารฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอสาระว่า “การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน” เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวทางการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแนวทางการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำเสนอสาระแยกเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นสาระเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ขั้นตอน และตัวอย่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตอนที่สองเป็นสาระเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ขั้นตอน และตัวอย่างรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตอนที่ 1 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1.1 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยปฏิบัติการ (action research) หมายถึงกระบวนการที่ผู้ประกอบวิชาชีพดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของตน เพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานของตนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดีมากขึ้นกว่าเดิม คำว่า การวิจัยนี้ หมายถึงวิธีการศึกษาที่มีระเบียบวิธีการเฉพาะ ประกอบด้วย การกำหนดปัญหาในการปฏิบัติงาน การแสวงหาสู่ทางการแก้ปัญหา การใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา การบันทึกรายละเอียดผลการปฏิบัติการ การสรุปและการเสนอผลการแก้ปัญหา ในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยนี้นักวิจัยต้องมีการปฏิบัติการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่คาดว่าจะแก้ปัญหาได้ และเมื่อพบว่าวิธีการนั้น ๆ แก้ปัญหาได้จริง ก็ต้องมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเดิมตามวิธีการใหม่ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานมีคุณภาพ และประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น การวิจัยปฏิบัติการจึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพงาน และผู้ปฏิบัติต้องทำการวิจัยปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องเพื่อพัฒนางานของตน

1.2 ประวัติความเป็นมา และลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ก่อนที่จะกล่าวถึงลักษณะว่า “อย่างไรคือการวิจัยในชั้นเรียน” ผู้เขียนเห็นว่าหากผู้อ่านได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะทำให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนถึงลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จึงนำเสนอประวัติความเป็นมาโดยสรุปก่อน John Dewey เป็นนักการศึกษาคนแรกที่เสนอแนวคิดของการใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามหลักประชาธิปไตยในการทำงาน Kincheloe (1991) สรุปข้อเขียนของ Dewey ซึ่งเขียนไว้เมื่อปี ค.ศ. 1908 ว่า บุคลากรทางการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นครูในโรงเรียน อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูผู้ช่วยสนับสนุนการสอน ควรต้องทำวิจัยและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงงานในหน้าที่ของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การวิจัยเป็นหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ไม่ควรจำกัดขอบเขตเฉพาะนักวิชาการผู้มีความรู้สูง ๆ เท่านั้น สถานศึกษาใดที่มีครูปฏิบัติงานตามคำสั่งเหมือนเครื่องจักร สถานศึกษานั้นจะไม่มีโอกาสพัฒนา และไม่สามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ ตรงกันข้ามสถานศึกษาที่เปิดโอกาส และกระตุ้นส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ได้วิจัย เพื่อนำผลมาใช้ปฏิบัติงานปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพมากขึ้น สถานศึกษานั้นจะมีผลงานการจัดการศึกษาที่โดดเด่นและรุดหน้ามากขึ้น

หลักการประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพนี้ Kincheloe (1991) สรุปว่าจะต้องประกอบด้วยหลักการ 6 ข้อ **หลักการแรก หลักการนำตนเอง (principle of self-direction)** ตามหลักการนี้ครูทุกคนมีอิสระในการวางระบบงานของตน โดยไม่ต้องคอยทำตามคำสั่งของหัวหน้าสายที่กำหนดให้ส่งแผนการสอนซึ่งเน้นความสำคัญของแบบฟอร์มมากกว่าสาระ ครูสามารถริเริ่มใช้แผนการสอนแนวใหม่ที่คิดค้นขึ้นเองได้โดยอิสระภายใต้กรอบของหลักสูตร **หลักการที่สอง หลักการใช้งานเป็นสถานที่เรียนรู้ (principle of the job as a place of learning)** ครูจะได้รับการส่งเสริมให้กำหนดเป้าหมายการทำงานและใช้ห้องเรียนเป็นเสมือนห้องทดลองแนวคิด/วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการวิจัย **หลักการที่สาม หลักความหลากหลายของงาน (principle of work variety)** ธรรมชาติของมนุษย์เมื่อต้องทำงานเดิมจำเจ ซ้ำซากจะเกิดความเบื่อหน่าย แต่ตามหลักการข้อนี้ครูทุกคนจะได้รับโอกาสในการเปลี่ยนงานและ บทบาทของตนเอง ได้มีโอกาสวิจัยค้นคว้าแก้ปัญหาของงานใหม่ได้ตามความต้องการภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ทำให้เกิดผลเสียหายต่อสถานศึกษา **หลักการที่สี่ หลักการความร่วมมือ (principle of cooperation)** ครูทุกคนควรได้มีโอกาสร่วมมือปฏิบัติงาน ปรัชญาหรือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน **หลักการที่ห้า หลักการการปฏิบัติงานสร้างเสริมสวัสดิการสังคม (principle of contribution to social welfare)** ครูผู้ปฏิบัติงานทุกคนควรตระหนักถึงบทบาทและผลการปฏิบัติงานของตนว่ามีผลต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และระมัดระวังในการปฏิบัติงานในอันที่จะส่งเสริมและพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น มิใช่ทำให้เกิดผลเสียต่อสังคม และ**หลักการที่หก เป็นหลักการนำการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน (principle of play as a virtue which must be incorporated into work)** ตามหลักการนี้

ถือว่าการเล่นเป็นอารยธรรมของมนุษย์ที่ต้องมีกติกาและกิจกรรมที่มีความยุติธรรม ครูต้องสามารถนำคุณธรรมจากการเล่นมาใช้ในการปฏิบัติงาน การทำวิจัยของครูถือเป็นกิจกรรมการเล่นแบบหนึ่งที่คุณครูต้องเล่นตามกติกาการวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน

Kincheloe (1991) สรุปจากหนังสือเรื่อง *The Sources of a Science of Education* ของ Dewey พิมพ์เมื่อค.ศ. 1929 ว่าการสอนตามหลักประชาธิปไตย และการวิจัยของครูมีความสัมพันธ์กัน คือ “ครูต้องทำหน้าที่นักวิจัย บทบาทที่สำคัญที่สุดของครู คือการตรวจสอบวิเคราะห์ปัญหา ด้านวิธีการสอนโดยกระบวนการแสวงหาความรู้จากการวิจัย ผลการแสวงหาความรู้ของครูมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของโรงเรียน” การวิจัยของครูนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเสริมพลังอำนาจ (empowerment) ด้านความรู้และวิธีการวิจัยให้แก่ครูผู้ทำวิจัยเป็นเบื้องต้นแล้ว ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูได้แนวปฏิบัติ วิธีการ และทฤษฎีทางการศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลงานของครูอีกด้วย รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายในเบื้องปลายถึงการพัฒนาครูผู้ร่วมงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องตลอดจนสถานศึกษาด้วย

สุวิมล ว่องวานิช (2543) สรุปสาระจากบทความของ Kemis ในหนังสือคู่มือการวิจัย: วิธีวิทยาและการวัดผลทางการศึกษาของ Keeves (1989) ว่า นักจิตวิทยาสังคม ชื่อ Kurt Lewin เป็นนักวิชาการคนแรกที่บัญญัติศัพท์คำว่า **participants (or practitioners) action research** Kincheloe (1991) สรุปว่าแนวคิดเรื่องการวิจัยปฏิบัติการนี้ เริ่มใช้กันมากในประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย ระหว่างช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1940 บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยปฏิบัติการ คือ Kurt Lewin และ Stephen Corey สำหรับ Kurt Lewin นั้นนอกจากจะเป็นผู้บัญญัติศัพท์แล้ว ยังเป็นผู้ที่ประชาสัมพันธ์ให้การวิจัยปฏิบัติการเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ในขณะที่ Stephen Corey เป็นนักการศึกษาคนแรกที่ใช้การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาในชั้นเรียนเป็นคนแรกในช่วงต้นคริสต์ทศวรรษที่ 1950 กล่าวได้ว่าช่วงระยะเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นช่วงเวลาที่การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษามีความรุ่งโรจน์มาก และเป็นช่วงเวลาที่การวิจัยกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูบูรณาการเป็นเรื่องเดียวกันค่อนข้างสมบูรณ์

ช่วงคริสต์ทศวรรษ 1960 เป็นช่วงเวลาที่การวิจัยปฏิบัติการได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นกระบวนการวิจัยที่ขาดหลักการวิจัย เพราะนักวิจัยกลุ่มหนึ่งได้พยายามแยกหลักการและเทคนิคการวิจัยออกจากภาคปฏิบัติ และพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยขึ้นใหม่ แนวคิดเรื่องการวิจัยและพัฒนา (research and development) ให้ความสำคัญกับการวิจัยในห้องปฏิบัติการที่มีการควบคุมสภาพการทดลองอย่างเข้มงวด ผู้บริหารการศึกษาเอนเอียงไปใช้ผลการวิจัยทางวิชาการที่ใช้เทคนิควิธีขั้นสูง มีผลทำให้การผลิตงานวิจัยเริ่มมีการแยกตัวขาดจากโลกของครูผู้ปฏิบัติงาน และกระแสความนิยมการวิจัยปฏิบัติการลดน้อยลงเป็นอย่างมาก

ช่วงปลายคริสต์ทศวรรษที่ 1970 การวิจัยปฏิบัติการได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ John Elliott ได้ ริเริ่มโครงการวิจัยปฏิบัติการแนวใหม่ (neo-action research) ที่เน้นความสำคัญของการวิจัยในภาคสนามและการวิจัยในโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนเกิดขึ้นจริง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์ได้ตรงตามความต้องการของครูผู้ทำวิจัย การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาในระยะหลังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการ (praxis) ที่เป็นการปฏิบัติการอิงทฤษฎี ที่มีการแสวงหาความจริงจากพื้นฐานการปฏิบัติงาน นับจากนั้นมาจนถึงปัจจุบันการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาได้รับการยอมรับและขยายวงไปอย่างกว้างขวางทุกประเทศทั่วโลก

จากสาระในหัวข้อเรื่องความหมาย ประวัติความเป็นมา และลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้เขียนนำมาสรุปเพื่อตอบคำถามว่า “อย่างไร คือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ?” และ “อย่างไร ไม่ใช่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ?” ได้ดังนี้

“อย่างไร คือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน”

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นกระบวนการวิจัยที่นักวิจัยซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกคนได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของตน โดยใช้หลักการและวิธีการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบของตนให้ดียิ่งขึ้น ลักษณะที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาวิจัยต้องเป็นปัญหาเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานในหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อที่เวลานักวิจัยจะแก้ปัญหาได้ทันเหตุการณ์ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ทันที และเกิดการเรียนรู้
2. ครูและผู้บริหารโรงเรียนผู้ประสบปัญหาและตั้งปัญหาวิจัยเอง เป็นนักวิจัยที่ตั้งปัญหาวิจัยได้เหมาะสมกว่าผู้ที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง และหาวิธีแสวงหาความรู้แก้ปัญหาได้ดีกว่านักวิจัยที่ไม่ได้สัมผัสปัญหาโดยตรง
3. เมื่อครูและผู้บริหารได้ทำการวิจัยปฏิบัติการด้วยตนเอง ต้องสามารถมองเห็นช่องทาง/แนวทางในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาคุณภาพงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ต้องมีการร่วมมือรวมพลังจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม
5. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมิใช่ภาระงานใหม่ แต่เป็นงานเดียวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่ทำเป็นปกติ เป็นงานเดียวกับงานประกันคุณภาพในระดับบุคคล และใช้วงจร P-D-C-A ในการปฏิบัติงานได้
6. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีหลักการและขั้นตอนดำเนินงานเป็นแบบเดียวกัน ใช้วงจร P-A-O-R หรือ P-D-C-A ซึ่งต้องทำเป็นวงจรต่อเนื่องจนกว่าจะสามารถตอบปัญหาวิจัยได้ แต่

ระยะเวลาและความหนักแน่นทางวิชาการมีลักษณะแตกต่างกันได้หลากหลาย นักวิจัยอาจทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยไม่มีการควบคุม เก็บข้อมูลจากการเฝ้าสังเกตง่าย ๆ ใช้เวลาสั้นได้รายงานวิจัย 1-5 หน้า ก็ได้ หรืออาจออกแบบการวิจัยให้มีการควบคุมปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย จัดกลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ดำเนินการวิจัยเป็นเดือน เขียนรายงานวิจัยเป็นร้อยหน้าก็ได้ และอาจเขียนรายงานแยกเป็น 5 บท ตามแบบวิทยานิพนธ์ก็ได้

7. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีประวัติความเป็นมาเริ่มต้นจากปัยหาวิจัยที่เกิดในชั้นเรียน แต่นักวิจัยอาจขยายขอบเขตการทำงานออกไปนอกห้องเรียน ไปถึงชุมชนได้ ตามปรัชญาการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาที่ไม่มีกำแพงกั้นอาณาเขตห้องเรียน เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีเกิดขึ้นตามสภาพธรรมชาติ อันเป็นห้องเรียนธรรมชาติ

“อย่างไร ไม่ใช่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ”

1. การที่ครูทำแผนการสอน ลงมือสอน และบันทึกผลการสอนแต่ละคาบ ไม่ใช่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นเพียงจุดตั้งต้นที่จะทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเท่านั้น เพราะกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ครูได้ทราบว่าปัญหาอะไรที่สามารถนำมาวิจัยได้

2. การที่ครูปฏิบัติงานและประสบปัญหา แล้วครูแก้ปัญหาได้ ยังมีใช้การวิจัยปฏิบัติการ จะเป็นการวิจัยปฏิบัติการต่อเมื่อครูตั้งโจทย์ปัญหาซึ่งมีเป้าหมายที่เป็นการพัฒนางานไว้ก่อน แล้วแสวงหาวิธีการที่มีระบบในการแก้ปัญหา นำมาลองใช้ และศึกษาสังเกตผลที่เกิดขึ้นให้ได้ความรู้ก่อนที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริง

3. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมิได้หยุดที่การสรุปและตีความผลการทดสอบสมมุติฐาน แต่ต้องเลยไปถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงงานด้วย

4. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมิใช่เป็นการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล แต่เป็นการวิจัยกับผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานของนักวิจัย ซึ่งนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนต้องให้เกียรติในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย มิใช่เพียงแต่ผู้ให้ข้อมูล นั่นคือ ในกรณีที่เป็นการศึกษาวิจัยกับนักเรียน นักวิจัยต้องรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและนำมาใช้ประโยชน์ด้วย

5. เป้าหมายสุดท้ายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มิใช่การได้รายงานวิจัยไว้นำเสนอหรือขอเลื่อนตำแหน่งวิชาการ รายงานวิจัยเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับเผยแพร่ความรู้ให้เพื่อนครูได้เรียนรู้ แต่เป้าหมายสุดท้ายคือการพัฒนาปรับปรุงงานโดยใช้ผลงานวิจัย

1.3 ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

Maclsaac (1996) สรุปแนวคิดของ Elliott ไว้ว่า การวิจัยปฏิบัติการมีสาระสำคัญอยู่ที่การแสวงหาความรู้ความจริงจากการปฏิบัติเพื่อเป้าหมายในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน

วิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการซ้ำกันเป็นวงจรวิจัย (research cycle) ต่อเนื่องกันไป วงจรการวิจัยในแต่ละวงจรมีการดำเนินการรวม 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจตราและวางแผนงานทั่วไป (Reconnaissance and General Plan) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นักวิจัยรับรู้ปัญหา และสำรวจตรวจตราเพื่อทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และวางแผนที่จะใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยลงมือดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยการใช้อยุทธวิธีต่าง ๆ ที่นักวิจัยเชื่อว่าจะแก้ปัญหาได้ในการดำเนินงาน ขั้นตอนนี้การปฏิบัติการณ์นี้จัดว่าเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการ และชื่อของการวิจัยปฏิบัติการได้มาจากกิจกรรมหลักในขั้นตอนนี้

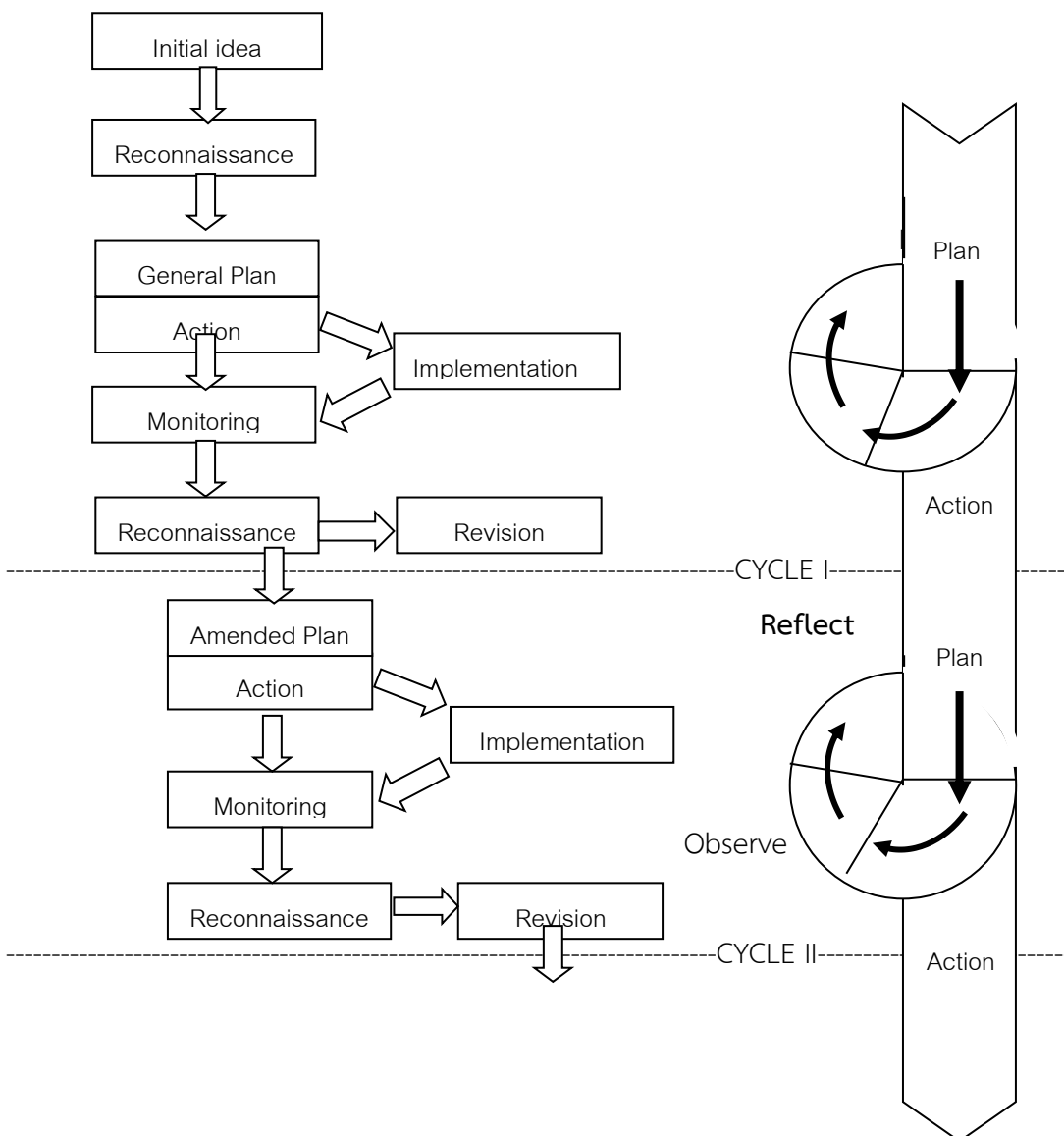
ขั้นตอนที่ 3 การติดตามกำกับผลการดำเนินงานโดยการสังเกต (Monitoring the Implementation by Observation) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ต้องใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตอย่างมีระบบ

ขั้นตอนที่ 4 การคิดไตร่ตรอง และการทบทวนแก้ไข (Reflection and Revision) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยนำผลการดำเนินงานที่ได้จากขั้นตอนนี้สามมาพิจารณาไตร่ตรองหรือใช้ความคิดสะท้อน หากผลการปฏิบัติงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย นักวิจัยแสวงหาวิธีการหรือยุทธวิธีใหม่มาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และเริ่มดำเนินงานตามวงจรการวิจัยในรอบใหม่

ขั้นตอนทั้งสี่ขั้นตอนของวงจรการวิจัยปฏิบัติการนี้ ในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ **วงจรการวิจัย P-A-O-R** หมายถึง **Plan - Action - Observation - Reflection and Revision** นักวิจัยชื่อ Kemis (1988) ได้นำเสนอวงจร P-A-O-R สำหรับการวิจัยปฏิบัติการเป็นวงจรการวิจัยต่อเนื่องกันไปตามแสดงในภาพที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานของวงจรการวิจัยปฏิบัติการจะเริ่มต้นจากวงจรการวิจัยที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (P) ขั้นปฏิบัติการ (A) ขั้นการสังเกต (O) และขั้นการคิดไตร่ตรอง หรือการคิดสะท้อน (R) จากนั้นจะเริ่มเข้าวงจรการวิจัยที่ 2 สืบเนื่องต่อกันไปจนกว่าปัญหาได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ตามเป้าหมายที่นักวิจัยต้องการตามภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าการวิจัยปฏิบัติการประกอบด้วยวงจรการวิจัย ภาพซ้ายมือเป็นวงจรการวิจัยตามแนวคิดของ Elliott แสดงให้เห็นกิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละวงจรซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ส่วนภาพขวามือเป็นวงจรการวิจัย P-A-O-R ตามแนวคิดที่เสนอโดย Kemis วงจรการวิจัยของ Elliott นั้นให้ภาพที่ชัดเจนว่ากิจกรรมการดำเนินการตามวงจรการวิจัยแต่ละวงจรมันแตกต่างกัน กิจกรรมขั้นการวางแผนงานในวงจรการวิจัยที่ 1 เป็นแผนงานทั่วไปที่มีการปฏิบัติการตามแผนงาน แต่ในวงจรการวิจัยที่ 2 กิจกรรมขั้นการวางแผนงานนั้นเป็นแผนงานที่มีการปรับปรุง

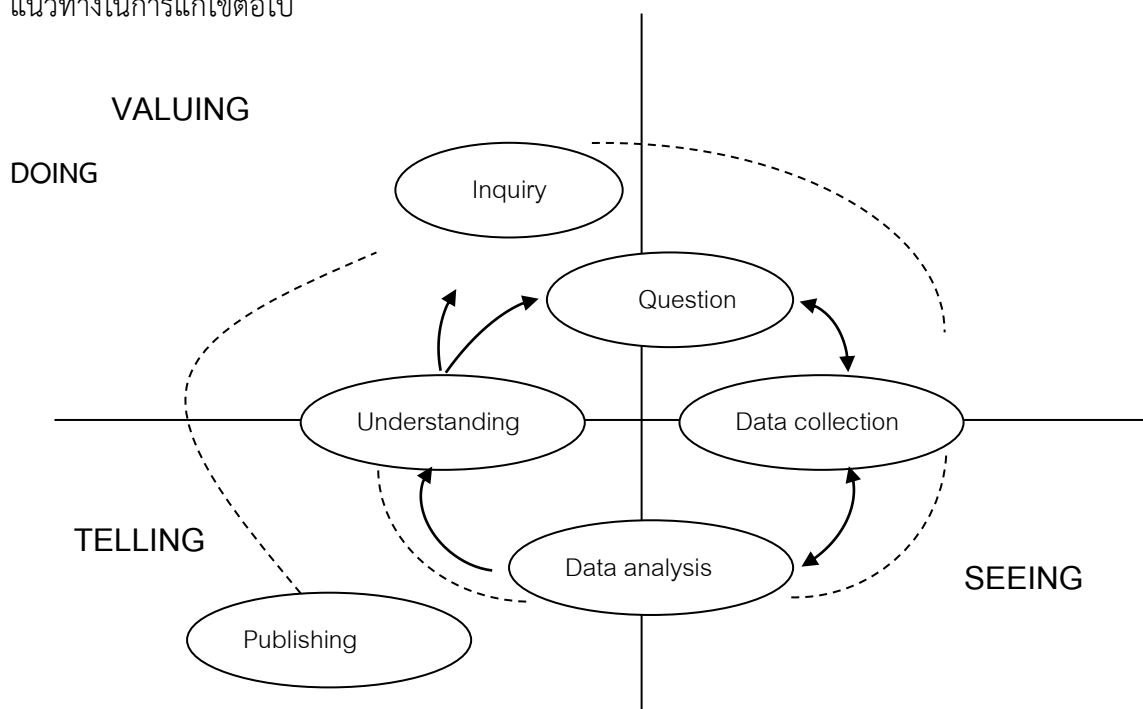
แก้ไข และกิจกรรมขั้นการปฏิบัติการเป็นการดำเนินงานตามยุทธวิธีที่แตกต่างกับการปฏิบัติการใน
 วงจรการวิจัยแรก

Freeman (1996) อธิบายว่า การวิจัยปฏิบัติการมีขั้นตอนการดำเนินงานดังภาพที่ 2 รวม 6
 ขั้นตอน เป็นวงจรการวิจัย ได้แก่ **ขั้นตอนแรก การตั้งข้อสงสัย (inquiry)** เป็นขั้นตอนการเริ่มสนใจ
 และตั้งต้นกระบวนการวิจัย **ขั้นตอนที่สอง การกำหนดคำถาม (question)** เป็นขั้นตอนของการทำ
 ความเข้าใจสิ่งที่เป็นปัญหา และจำกัดขอบเขตของปัญหาในรูปคำถามที่สามารถทำวิจัยได้ **ขั้นตอนที่
 สาม การรวบรวมข้อมูล (data collection)** เป็นขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการที่
 มีระบบเกี่ยวกับคำถามวิจัย **ขั้นตอนที่สี่ การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis)** เป็นขั้นตอนการ
 แยกแยะจัดระเบียบหรือจัดหมวดหมู่ข้อมูล และสังเคราะห์สรุปข้อมูล (disassembling and
 reassembling data) เพื่อตอบคำถามวิจัย **ขั้นตอนที่ห้า การทำความเข้าใจ (understanding)** ให้
 ได้แง่คิดและมุมมองใหม่ ที่จะช่วยแก้ปัญหา และนำไปใช้ประโยชน์ได้ และ**ขั้นตอนสุดท้าย การพิมพ์
 เผยแพร่ (publishing)** ผลการวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและใช้ประโยชน์

ภาพที่ 1 วงจรแสดงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการของ Elliott และ Kemis

วงจรการวิจัยของ Freeman มีลักษณะพิเศษตรงที่มีจุดตั้งต้นของวงจรหลายจุด หมายความว่าครูอาจเริ่มทำการวิจัยได้เกือบทุกขั้นตอน เช่น ครูอาจตั้งต้นที่ขั้นการรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดให้นักเรียนทำบันทึกประจำวัน แล้วนำบันทึกมาสังเคราะห์ว่านักเรียนมีการพัฒนาในเรื่องใด อย่างไร จะเร่งรัดการพัฒนาอย่างไร ครูอาจตั้งต้นที่ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำการบ้านของนักเรียนมาวิเคราะห์ว่านักเรียนทำผิดอย่างไร และอะไรเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนทำผิด จากนั้นก็วิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

ภาพที่ 2 วงจรการวิจัย และบทบาทของครุณักวิจัย ของ Freeman

วงจรการวิจัยของ Freeman ยังมีลักษณะพิเศษตรงที่กิจกรรมในวงจรแสดงถึงลักษณะบทบาทของครุณักวิจัย 4 บทบาท คือ บทบาทในฐานะ **นักปฏิบัติ (activist)** ที่มีบทบาทในการทำ (doing) ตามบทบาทนี้ครุณักวิจัยต้องปฏิบัติเพื่อให้รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ และต้องปฏิบัติในสิ่งที่ควรต้อง

ปฏิบัติ นั่นคือครูนักวิจัยต้องทำการสอน และขณะเดียวกันต้องปฏิบัติการศึกษาเพื่อให้รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีเพื่อที่จะสอนให้ได้ผลดีด้วย บทบาทที่สอง คือบทบาทในฐานะ **นักมานุษยวิทยา (anthropologist)** ที่มีบทบาทในการเฝ้าดู (seeing) บทบาทนี้ครูนักวิจัยต้องสังเกตและทำความเข้าใจปรากฏการณ์/พฤติกรรม/ความคิดเห็นทั้งที่สังเกตได้โดยตรงและที่ไม่อาจสังเกตได้โดยตรงด้วย นอกจากนี้ยังต้องตระหนักถึงสิ่งที่ตนสังเกตได้ และสิ่งที่ผู้อื่นสังเกตได้ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันเพื่อเรียนรู้จากกันและกัน บทบาทที่สาม คือบทบาทในฐานะ **นักเล่าเรื่อง (storyteller)** ที่มีบทบาทในการบอกเล่า (telling) เพื่อให้องค์ความรู้ที่ครูนักวิจัยได้เรียนรู้เผยแพร่ไปสู่บุคคลที่เกี่ยวข้องอันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในวงกว้าง Freeman กล่าวว่าหน้าที่ของครู คือการปฏิบัติ แต่หน้าที่ของนักวิจัย คือ การบอกเล่าผลการวิจัยด้วย ตามหลักการวิจัยปฏิบัติการของครู ครูนักวิจัยต้องมีบทบาทในฐานะนักเล่าเรื่องด้วย และสิ่งที่บอกเล่ามีองค์ความรู้เชิงวิชาการอย่างเดียว แต่รวมถึงองค์ความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจในการสอนและการวิจัยที่ได้ปฏิบัติจริงด้วย บทบาทที่สี่ คือ บทบาทในฐานะ **นักทฤษฎี (theoretician)** ที่มีบทบาทในการกำหนดคุณค่า (valuing) ของผลการสอนและการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมโดยรวม

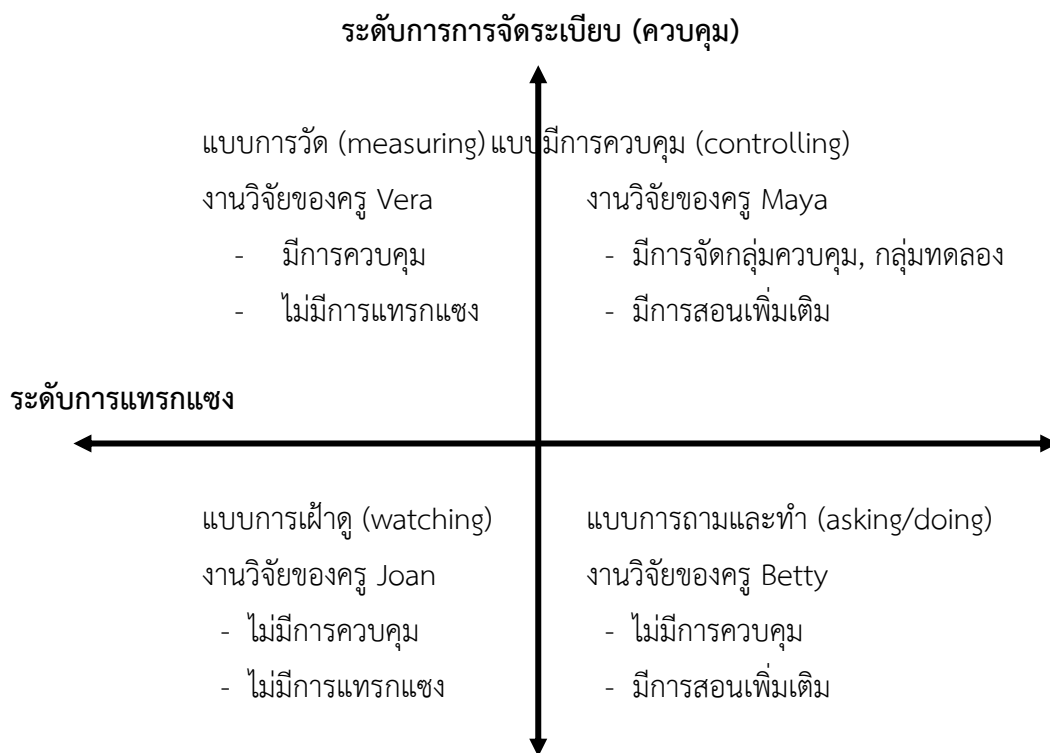
วงจรกิจัยปฏิบัติการที่กล่าวมานี้มีหลักการและขั้นตอนคล้ายคลึงกัน เป้าหมายของการวิจัยปฏิบัติการเน้นความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้น **วงจรกิจัยปฏิบัติการจึงมีลักษณะเหมือนกับวงจรคุณภาพ P-D-C-A (Plan-Do-Check-Act)** ของ Demming และครูอาจดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามวงจร P-D-C-A เป็นงานเดียวกับการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการประกันคุณภาพได้ กล่าวโดยสรุปการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเพียงเครื่องมือหรือกลไกที่ช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยมีการประกันคุณภาพทุกขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยปฏิบัติการที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาระดับประเทศต่าง ๆ แม้ว่าจะมีขั้นตอนการดำเนินงานเป็นแบบเดียวกัน แต่ความหนักแน่นในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกัน จึงทำให้งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีลักษณะแตกต่างกัน แบ่งได้เป็นหลายประเภท Freeman (1998) แบ่งประเภทของการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 4 ประเภท ตามแนวคิดของนักวิจัยการศึกษาชื่อ Leo van Lier ซึ่งเสนอหลักการวิจัยเมื่อปี 1988 ว่า โดยทั่วไปการวิจัยการศึกษาประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 2 หลักการ คือ หลักการจัดระเบียบ (organization) ซึ่งแสดงถึงระดับความเข้มของการจัดควบคุมผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และหลักการปรับเปลี่ยนหรือการแทรกแซง (intervention) ซึ่งแสดงถึงระดับการแทรกแซงการสอนด้วยกระบวนการวิจัย เมื่อนำหลักการทั้งสองข้อแทนด้วยแกน 2 แกนตั้งฉากกันดังภาพที่ 3 ทำให้เกิดแผนแบบการวิจัยของครู (teacher research) 4 รูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบนักวิจัยมีบทบาทต่างกัน รูปแบบทั้ง 4 รูปแบบนี้มีได้มีรูปแบบใดดีเด่นกว่าแบบใด เพราะแต่

ละรูปแบบมีประโยชน์ในสภาพการณ์ที่ต่างกัน ลักษณะของแผนแบบการวิจัยของครูทั้ง 4 รูปแบบ แสดงด้วยตัวอย่างงานวิจัย ดังนี้

แผนแบบการวิจัยที่ 1 แบบมีการควบคุม (Controlling)

ครู Maya แบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม โดยพยายามแบ่งให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายกันในด้านความสามารถ และสัดส่วนของนักเรียนชาย/หญิง ครู Maya ส่งเด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่งไปเรียนชั่วโมงศิลปะ และสอนนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งเรื่องทิศทาง ในวันต่อมาครู Maya ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำงานเกี่ยวกับแผนที่และการระบุทิศทาง โดยมีวัตถุประสงค์จะติดตามดูว่าผลการทำงาน of นักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างกันอย่างไร นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเรียนเรื่องทิศทางได้นำความรู้มาใช้หรือไม่ และบันทึกผลการวิจัยโดยการบันทึกสถิติที่ค้น แผนการวิจัยนี้มีการจัดระเบียบควบคุมผู้มีส่วนร่วมการวิจัยโดยการจัดให้มีกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และมีการแทรกแซงโดยการสอนเพิ่มพิเศษ ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ *แผนแบบการวิจัยเชิงทดลอง (experiment design) หรือแผนแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design)*

ภาพที่ 3 แผนแบบการวิจัยของ van Lier

แผนแบบการวิจัยที่ 2 แบบมีการถามและทำ (Asking and Doing)

ครู Betty สนใจศึกษาว่านักเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับต้นในชั้นเรียนของเธอ จะเข้าใจคำสั่งในการทำกิจกรรมหรือไม่ และชอบการใช้รูปแบบคำสั่งของครูแบบใดใน 3 แบบ คือแบบการสั่งด้วยวาจา แบบการสั่งด้วยวาจาและให้ผู้เรียนทวนคำสั่ง และแบบการเขียนคำสั่งบนกระดานดำ ครู Betty สอนโดยใช้คำสั่งแต่ละแบบเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ ตอนวันสุดท้ายของสัปดาห์ ครู Betty สอบถามผู้เรียนว่าชอบการใช้คำสั่งแบบนั้น ๆ หรือไม่ และให้ผู้เรียนประมาณค่าว่าชอบการใช้คำสั่งแต่ละแบบมากน้อยเท่าไร โดยใช้มาตรประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ ชอบมากที่สุด ชอบ และไม่ชอบ แผนแบบการวิจัยนี้ไม่มีการจัดระเบียบหรือการควบคุม แต่มีการแทรกแซงการสอนโดยการใช้แบบของคำสั่งที่แตกต่างกัน ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ *แผนแบบการวิจัยปฏิบัติการ (action research) หรือ แผนแบบการวิจัยแบบรวมพลัง (collaborative research)*

แผนแบบการวิจัยที่ 3 แบบการวัด (Measuring)

ครู Vera มีนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ในช่วงสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ซึ่งมีการสนทนา นักศึกษาบางคนร่วมกันสนทนา แต่หลายคนไม่ค่อยเข้าร่วมการสนทนา ครู Vera สังเกตเห็นว่าระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาขึ้นอยู่กับหัวเรื่องการสนทนา และตัวผู้นำการสนทนา เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ครู Vera จึงทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา โดยให้ระบุภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคนว่าอายุเท่าไร เรียนภาษาอังกฤษมานานเท่าไร ความสนใจในหัวข้อการสนทนามีอยู่ในเรื่องใดบ้าง และให้นักศึกษาระบุชื่อนักศึกษาที่ตนอยากให้เป็นผู้นำการสนทนา 3 ชื่อ ข้อมูลที่ได้ช่วยให้ครู Vera จัดกิจกรรมการสนทนาในชั้นเรียนได้ดีขึ้น โดยนักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม แผนแบบการวิจัยนี้มีการจัดระเบียบกำหนดชัดเจนโดยการสอบถามข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ แต่ไม่มีการสอนแทรกแซงเป็นพิเศษ ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ *แผนแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research)*

แผนแบบการวิจัยที่ 4 แบบการเฝ้าดู (Watching)

ครู Joan ทำบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน (journal) เกี่ยวกับการสอนนักเรียนชั้น ป. 1 ที่เริ่มเรียนอ่าน-เขียน โดยบันทึกเหตุการณ์ทุกวัน ตั้งแต่ตอนเช้าอันเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนใช้เวลาโดยอิสระ ต่อมาในช่วงดือนตรี ครู Joan มีเวลา 20 นาที ที่จะตรวจดูความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน และได้พบว่านักเรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าในการเรียนแตกต่างกัน ครู Joan คิดอย่างไตร่ตรอง และบันทึกความคิดสะท้อน (reflective memo) โดยการตั้งคำถามเป็นแนวทางในการบันทึกดังนี้ “ฉันกำลังศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร ศึกษาตามมุมมองของครูเพื่อจะหาวิธีการช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ดีขึ้น หรือศึกษาตามมุมมองของนักวิจัย เพื่อจะเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ?” ครู Joan บันทึกความคิดสะท้อนแยกเป็นสอง

คอลัมน์ คอลัมน์ความคิดในฐานะครู และคอลัมน์ความคิดในฐานะนักวิจัย เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ครู Joan ตัดสินใจเฝ้าสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนเพียง 2 คน ที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก และเมื่อบันทึกเหตุการณ์ประจำวันและบันทึกความคิดสะท้อนได้ 2 - 3 สัปดาห์ ครู Joan จะนำบันทึกมาศึกษาทบทวน และเขียนรายงานการวิเคราะห์เปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 คน แผนแบบการวิจัยนี้ไม่มีการควบคุม และไม่มีการแทรกแซงแต่อย่างใด ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้คือ *แผนแบบการวิจัยรายกรณี (case study research) หรือ แผนแบบการวิจัยธรรมชาติ (naturalistic research)*

แผนแบบการวิจัยของครูทั้ง 4 แบบ ตามแนวคิดของ Freeman ที่นำเสนอข้างต้นนี้ล้วนเป็นการวิจัยปฏิบัติการทั้งสิ้น การแยกประเภทของแผนแบบการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 4 แบบนี้มีใช่เป็นการแยกประเภทขาดจากกัน ตามความเป็นจริงลักษณะแผนแบบการวิจัยปฏิบัติการยังแตกต่างกันตามระดับการควบคุม และระดับการแทรกแซงได้มากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยปฏิบัติการอาจมีแผนแบบการวิจัยเชิงทดลอง หรือแผนแบบการวิจัยเชิงสำรวจ อีกหลายแบบที่มีระดับการควบคุมและการวัดแตกต่างกันได้อีกหลายแบบ

นอกจากนี้ยังมีการแยกประเภทงานวิจัยปฏิบัติการตามเกณฑ์ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของครู ตามแนวคิดของ Miller (2000) Freeman (1998) Bennett, Foreman – Peck and Higgins (1996) Stringer (1996) Robinson (1994) ผู้เขียนนำมาสรุปแยกประเภทการวิจัยปฏิบัติการได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research = CAR)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการทำโดยครูผู้สอนเพื่อแสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง

2. การวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง (Collaborative Action Research)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่ดำเนินงานโดยครูหลายคนร่วมกันทำวิจัยเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนหลาย ๆ ชั้น หรือแผนกวิชา หรือภาควิชา ทีมงานนักวิจัยมักเป็นการรวมตัวกันของครูผู้มีความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านแตกต่างกัน มาร่วมมือกันทำงานวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน การร่วมมือรวมพลังทำงานจะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้แบบลุ่มลึก (deep learning) จากกันและกันได้มากกว่าการทำวิจัยคนเดียว (Bennet, Foreman – Peck and Higgins , 1996)

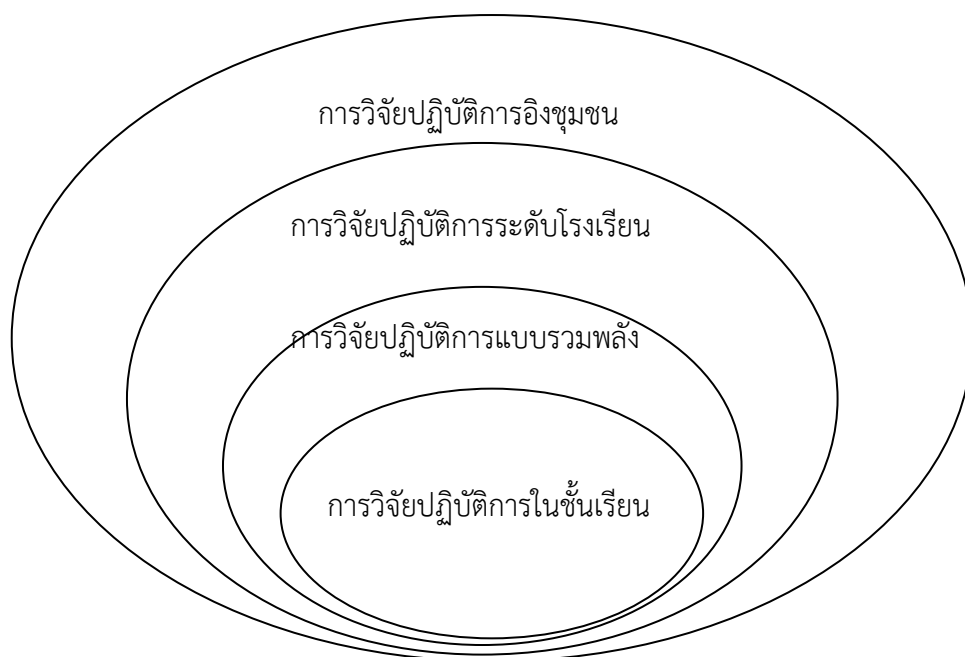
3. การวิจัยปฏิบัติการระดับโรงเรียน (Schoolwide Action Research)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่ดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน อาจารย์รวมหน่วยงานนอกโรงเรียนด้วย โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

4. การวิจัยปฏิบัติการอิงชุมชน (Community-Based Action Research)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Stringer (1996) ซึ่งมีความเชื่อว่าโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันแยกกันไม่ออก และครูมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างโรงเรียนและชุมชน ดังนั้นการทำการวิจัยปฏิบัติการโดยอาศัยความร่วมมือและรวมพลังจากชุมชน จึงเป็นวิถีทางที่จะสามารถระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งในการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายภาระหน้าที่ของครูเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ เมื่อพิจารณาตามประเภทของการวิจัยปฏิบัติการ ทั้ง 4 ประเภทนี้ สะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตการวิจัยและภาระหน้าที่ของครูจากระดับจุลภาคไปสู่ระดับมหภาคเหมือนละลอกคลื่น ดังแสดงในภาพที่ 4 ครูที่เป็นนักวิจัยที่เริ่มต้นทำการวิจัยปฏิบัติการควรจะเริ่มต้นจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก่อน เมื่อมีประสบการณ์ในการวิจัยมากขึ้น จึงขยายขอบเขตการวิจัยกว้างขึ้นจนถึงขั้นการวิจัยปฏิบัติการอิงชุมชน นอกจากนี้ครูแต่ละคนที่ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอาจปรึกษาหารือ วิเคราะห์เปรียบเทียบผลงานแต่ละคน และสังเคราะห์สรุปเป็นรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย หรือรวมกันเป็นทีมทำการวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง (collaborative action research) หรืออาจขยายขอบเขตการทำวิจัยลงสู่ระดับนักเรียน โดยจัดให้มีการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (research-based learning) ได้

ภาพที่ 4 ประเภทของการวิจัยปฏิบัติการ

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ธรรมชาติของศาสตร์เป็นตัวกำหนดให้ต้องมีการสะสมข้อความรู้จากการวิจัยในอดีต และมี การเชื่อมโยงความรู้ในอดีตกับความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ข้อกำหนดดังกล่าวทำให้นักวิจัยต้อง สังเคราะห์หรือปริทัศน์งานวิจัย การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ส่วนใหญ่จึงเป็นการวิจัยที่ต้องใช้องค์ ความรู้ในอดีตเป็นฐาน โดยนักวิจัยต้องสามารถบ่งบอกได้ว่าการวิจัยที่ทำใหม่จะมีส่วนสร้างเสริมองค์ ความรู้ที่มีอยู่เดิมได้อย่างไร การสังเคราะห์งานวิจัยในอดีตนอกจากจะช่วยให้ นักวิจัยได้มีฐานองค์ ความรู้ในอดีตและไม่ทำงานวิจัยซ้ำซ้อนกับงานที่มีผู้ทำไว้แล้ว ยังช่วยให้นักวิจัยได้บทเรียนเกี่ยวกับวิธี วิทยาการวิจัยที่นักวิจัยในอดีตได้ทำไว้ และสามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องทำให้ได้วิธีวิทยาการ วิจัยที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก ด้วยเหตุนี้การสังเคราะห์งานวิจัยจึงเป็นงานสำคัญที่นักวิจัยทุกคนต้องทำ

2.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis or research integration) หมายถึง การวิจัย ที่เป็นการศึกษารายงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย และสรุป ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง รวมทั้งการอธิบายถึงสาเหตุที่มาของ ความแตกต่างเหล่านั้น ให้ได้องค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง (Hunter, Schmidt และ Jackson, 1982; Glass, McGaw และ Smith, 1981; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

Glass (1976) ได้แยกความแตกต่างให้เห็นชัดว่า การวิเคราะห์ปฐมภูมิ (primary analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งปฐมภูมิ และการวิเคราะห์ทุติยภูมิ (secondary analysis) เป็นการ วิเคราะห์ข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ และได้บัญญัติศัพท์คำว่า meta-analysis of research หรือ การ สังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน และอธิบายว่า เป็นการวิจัยเพื่อสรุปสาระจากงานวิจัย โดยใช้งานวิจัยเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ จึงเป็นการวิเคราะห์ที่เหนือกว่าและลึกซึ้งกว่าการวิเคราะห์ ในงานวิจัยทั่วไป

Hunter, Schmidt และ Jackson (1982) Glass, McGaw และ Smith (1981) ได้ให้ ความหมายการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมานว่า เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์ งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อสังเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปที่มี ความกว้างขวางลุ่มลึกกว่าผลงานวิจัยแต่ละเรื่อง ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิเคราะห์อภิมาน คือ ดัชนี มาตรฐาน ได้แก่ ดัชนีขนาดอิทธิพล (effect size) และดัชนีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และข้อมูล คุณลักษณะงานวิจัย หน่วยการวิเคราะห์ คืองานวิจัยและ/หรือชุดการทดสอบสมมุติฐาน จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์แยกได้เป็น 2 ประการ ประการแรก คือ การสังเคราะห์ให้ได้ข้อสรุป เกี่ยวกับดัชนีมาตรฐาน ประการที่สอง คือ การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างดัชนีมาตรฐานกับตัวแปรปรับ (moderator variables) ซึ่งได้แก่ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

2.2 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของการสังเคราะห์งานวิจัย

Glass, McGaw และ Smith (1981) Hunter, Schmidt และ Jackson (1982) Hedges และ Olkin (1985) Kulik และ Kulik (1989) อธิบายไว้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยแบบดั้งเดิมที่ใช้กันมาในอดีตและยังใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ การสังเคราะห์งานวิจัยแบบพรรณนา (narrative method) เป็นการอ่านและสรุปสาระตามความเข้าใจของนักสังเคราะห์งานวิจัย มีจุดอ่อนตรงที่เป็นวิธีการที่ไม่มีระบบ มีความเป็นอัตนัยสูง ให้ผลการสังเคราะห์ที่ขาดความชัดเจน ไม่สามารถทำซ้ำโดยให้ผลเหมือนเดิมได้ และใช้ได้สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีจำนวนไม่มากนัก

จากจุดอ่อนของการสังเคราะห์งานวิจัยแบบเดิมทำให้นักวิจัยพยายามพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้เป็นระบบมากขึ้น ได้แก่การนำวิธีการทางสถิติไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ผลงานวิจัย วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณระยะแรก ได้แก่ วิธีนับคะแนนเสียง (vote-counting method) วิธีการประมาณค่าขนาดอิทธิพล (effect size estimation) และวิธีรวมค่าความน่าจะเป็น (probability accumulation) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณในระยะแรกให้ความสำคัญกับผลการทดสอบสมมติฐาน จากนั้นจึงพยายามแก้จุดอ่อนของผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการนำระดับนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่าความน่าจะเป็นมาใช้ในการสังเคราะห์ ในระยะหลังนักวิจัยตระหนักว่าข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัย คือขนาดอิทธิพล (effect size) อันเป็นค่าสถิติที่เป็นดัชนีมาตรฐานซึ่งมีสารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงได้พัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยการรวมค่าขนาดอิทธิพลได้เป็นวิธีการอันเป็นต้นกำเนิดของการวิเคราะห์อภิมาน (meta analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมากในปัจจุบัน Noblit และ Hare (1988) ได้นำแนวคิดการวิเคราะห์อภิมานไปสังเคราะห์งานวิจัยชาติพันธุ์วรรณา และเรียกชื่อการวิจัยประเภทนี้ว่า การวิจัยชาติพันธุ์วรรณาอภิมาน (meta-ethnography research) จัดว่าเป็นนวัตกรรมทางการวิจัยเชิงคุณภาพแบบหนึ่ง ที่มีการประยุกต์หลักการวิเคราะห์อภิมานให้เป็นประโยชน์ในการวิจัยชาติพันธุ์วรรณา (ethnographic research or ethnography)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาจากความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัดมีอยู่ 4 ประเด็น ประเด็นแรก งานวิจัยที่จะสังเคราะห์ต้องศึกษาปัญหาเดียวกัน ประเด็นที่สอง ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์อภิมานคืองานวิจัย ประเด็นที่สาม หน่วยการวิเคราะห์คืองานวิจัย และประเด็นที่สี่ คือลักษณะเฉพาะของผลการวิเคราะห์อภิมาน ดังนี้

ประเด็นที่ 1 งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน

ประเด็นเรื่อง “งานวิจัยต้องศึกษาปัญหาเดียวกัน” เป็นประเด็นที่ค่อนข้างสำคัญ เพราะถ้าไม่สามารถทำความเข้าใจประเด็นนี้ได้ถูกต้องจะมีปัญหาในการคัดเลือกงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ตามความหมายของประเด็นนี้ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องมีปัญหาวิจัยตรงกัน แต่งานวิจัยอาจจะใช้

แบบแผนการวิจัยต่างกัน เครื่องมือวัดต่างกัน กลุ่มตัวอย่างต่างกัน วิธีการวิเคราะห์ต่างกันได้ คำว่า “ปัญหาวิจัยตรงกัน” ในที่นี้จึงขึ้นอยู่กับค่านิยามและการกำหนดขอบเขตของการวิจัย หากนักวิจัยกำหนดนิยามตัวแปรให้มีขอบเขตและลักษณะเฉพาะเจาะจงจะมีงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์เป็นจำนวนไม่มากนัก เพราะการให้ค่านิยามตัวแปรที่มีขอบเขตแคบมาก จะได้งานวิจัยมาศึกษาจำนวนน้อย และการสรุปผลจะไม่ค่อยกว้างขวาง แต่ถ้านักวิจัยให้ค่านิยามหลวม ๆ มีขอบเขตกว้างขวางมากเกินไป จะได้งานวิจัยมาสังเคราะห์เป็นจำนวนมากและผลการวิจัยมีความหลากหลาย มีตัวแปรปรับจำนวนมาก และทำให้การวิเคราะห์มีความซับซ้อนมากขึ้นด้วย

ประเด็นที่สอง ข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัย

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจอีกประเด็นหนึ่ง คือ งานวิจัยเป็นข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ข้อมูลในที่นี้ประกอบด้วย ผลการวิจัยจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง และคุณลักษณะงานวิจัย เนื่องจากงานวิจัยแต่ละเรื่องศึกษาตัวแปรต่างกัน หรือแม้จะศึกษาตัวแปรเหมือนกันแต่ก็อาจใช้เครื่องมือวัดต่างกัน ดังนั้นผลการวิจัยจากงานวิจัยแต่ละเรื่องจึงไม่อยู่ในสเกลเดียวกัน จำเป็นต้องทำให้อยู่ในรูปดัชนีมาตรฐาน (standard indices)

เนื่องจากการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงทดลอง หรือเชิงสหสัมพันธ์ ถ้ามีจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปร ผลการวิจัยที่สำคัญคือขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนั้นดัชนีมาตรฐานที่สร้างขึ้นจึงมุ่งบอกค่าขนาดความสัมพันธ์ดังกล่าว ดัชนีมาตรฐานที่ใช้กันอยู่ในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณมีหลายแบบ แต่ดัชนีที่นิยมใช้กันในการวิเคราะห์ห่อภิมาณตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ มีเพียงสองชนิด คือ ขนาดอิทธิพล (effect size) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Glass, McGaw และ Smith (1981) เสนอสูตรการประมาณค่าขนาดอิทธิพล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากงานวิจัยแต่ละเรื่อง โดยนำเสนอวิธีการประมาณค่าโดยการคำนวณโดยตรงจากค่าสถิติที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าเท่ากับอัตราส่วนระหว่างผลต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังสมการ

$$d = (\bar{y}_E - \bar{y}_C) / S_Y$$

เมื่อ $\bar{y}_E, \bar{y}_C$ = ค่าเฉลี่ยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
 S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในกรณีที่ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าเท่ากับ 0.58 หมายความว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เป็น 0.58 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้ามีข้อตกลงเบื้องต้นว่าไค้การแจกแจงความถี่ของคะแนนเป็นไค้ปกติ ค่าขนาดอิทธิพลซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.58 ก็คือค่าคะแนนมาตรฐาน (z) ที่มีค่าเท่ากับ 0.58 เมื่อเปิดตารางพื้นที่ภายใต้ไค้ปกติจะได้พื้นที่จากซ้ายสุดมาถึงตำแหน่งค่าเฉลี่ยกลุ่ม

ทดลองมีค่าเท่ากับ 0.7190 หมายความว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลองสูงเทียบเท่ากับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 71.9 หรือ 72 เมื่อปัดเศษทศนิยม

ค่าดัชนีมาตรฐานอีกตัวหนึ่ง คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ นั้นไม่ค่อยมีปัญหายุ่งยากในการคำนวณและการตีความ เพราะนักวิจัยส่วนใหญ่รู้จักค่าสถิติตัวนี้เป็นอย่างดี

สำหรับข้อมูลในการวิเคราะห์ห่อภิมานอีกส่วนหนึ่งคือ คุณลักษณะงานวิจัย นอกจากนักวิจัยที่ทำการวิเคราะห์ห่อภิมานจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการวิจัยในรูปดัชนีมาตรฐานแล้ว ยังต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะงานวิจัยด้วย ตัวอย่างของตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ห่อภิมานแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะการพิมพ์ ได้แก่ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า คุณภาพการพิมพ์ หน่วยงานต้นสังกัดและประวัติของผู้วิจัย

กลุ่มที่สอง ตัวแปรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (Substance) ได้แก่ ประเภททฤษฎีที่ใช้ การตั้งสมมุติฐานวิจัย ลักษณะกรอบความคิดในการวิจัย ความลึกซึ้งของปัญหาวิจัย จำนวนเอกสารอ้างอิง จำนวนเอกสารอ้างอิงเฉพาะส่วนที่เป็นงานวิจัยที่ทันสมัย ประเภทของตัวแปรต้น ประเภทของตัวแปรตาม ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปรตาม

กลุ่มที่สาม ตัวแปรเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) ได้แก่ ประเภทและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทและความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ลักษณะแบบแผนการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระยะเวลาการทดลอง ลักษณะผู้ทำการทดลอง ประเภทสถิติวิเคราะห์ที่ใช้ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ประเด็นที่สาม หน่วยการวิเคราะห์

หน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) สำหรับการวิเคราะห์ห่อภิมาน มีลักษณะแตกต่างจากหน่วยการวิเคราะห์ในงานวิจัย ในการวิจัยโดยทั่วไปทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หน่วยการวิเคราะห์ คือ หน่วยตัวอย่างแต่ละคนที่ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย งานวิจัยบางเรื่องอาจมีหน่วยการวิเคราะห์เป็นระดับองค์กร งานวิจัยบางเรื่องอาจมีหน่วยการวิเคราะห์มีทั้งระดับนักเรียน ระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน แต่หน่วยการวิเคราะห์สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยคือรายงานวิจัยแต่ละเรื่อง

ประเด็นที่ 4 ลักษณะเฉพาะของผลการสังเคราะห์งานวิจัย

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยมีขอบข่ายองค์ความรู้กว้างขวางลึกซึ้งมากกว่าองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องที่น่ามาสังเคราะห์ เพราะผลการสังเคราะห์ให้องค์ความรู้ที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่างานวิจัยแต่ละเรื่อง และยังให้ผลการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง ทำให้ทราบว่ามิใช่ปัจจัยหรือเงื่อนไขใดที่ทำให้ได้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2.3 ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การสังเคราะห์หรือการปริทัศน์งานวิจัย เป็นกระบวนการวิจัยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน เช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการปริทัศน์หรือกำหนดปัญหาวิจัย 2) การกำหนดลักษณะ ประเภท และแหล่งงานวิจัยที่ต้องการสังเคราะห์ 3) การศึกษาเอกสารงานวิจัยอย่างพิถีพิถันและ การรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล 5) การสังเคราะห์ผลการศึกษา และการเสนอรายงานการปริทัศน์

การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอาจดำเนินการตามขั้นตอน P-A-O-R หรือขั้นตอน P-D-C-A ในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก็ได้ กล่าวคือ ในขั้นวางแผน (P) เป็นขั้นตอนที่มีการกำหนดว่าจะสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในเรื่องใด หรือประเด็นใด และวางแผนการดำเนินการสังเคราะห์ ในขั้นปฏิบัติการ (D หรือ A) เป็นการลงมือดำเนินการสังเคราะห์ตามแผนที่กำหนดไว้ ในขั้นตรวจสอบ (C) เป็นการตรวจสอบว่าผลการสังเคราะห์ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร และในขั้นปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนา (A หรือ R) เป็นการนำผลการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติ หรือใช้เป็นฐานในการสังเคราะห์ครั้งต่อไปได้

ขั้นตอนที่สำคัญในการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการ คือขั้นการดำเนินการสังเคราะห์ ได้แก่ การศึกษารายงานวิจัย การบันทึกข้อมูล และการสรุปสังเคราะห์ ในการศึกษารายงานวิจัยอาจดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยของ Freeman (1998) ในการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการอิงกรอบความคิดในการอ่านรายงานการวิจัย การศึกษาและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยของนักวิจัยอื่น ๆ ซึ่งมี 7 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอน what-why-where-who-how-when และ so what ดังรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1	อะไร (what)?	การระบุเป้าหมายของงานวิจัย ปัญหาวิจัย
ขั้นตอนที่ 2	ทำไม (why)?	การระบุเหตุผล ความจำเป็น และความสำคัญของงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 3	ที่ไหน (where)?	การระบุสถานที่ หรือ พื้นที่ที่ใช้ในงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 4	ใคร (who)?	การระบุตัวผู้มีส่วนร่วม และ บทบาทในงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 5	อย่างไร (how)?	การระบุวิธีการรวบรวม วิเคราะห์ และผลงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 6	เมื่อไร (when)?	การระบุช่วงเวลา หรือกำหนดการในการดำเนินงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 7	แล้วทำอะไร (so what)?	การระบุงาน (action) ที่ทำต่อเนื่องเพื่อพัฒนา

งาน

สำหรับการบันทึกข้อมูลหรือสาระที่ได้จากงานวิจัยปฏิบัติการแต่ละเรื่องทำได้เป็นสองแบบ แบบแรก สำหรับกรณีที่เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนไม่มากนัก อาจทำเป็นตารางสรุปง่าย ๆ เพื่อสังเคราะห์โดยนักวิจัย แบบที่สอง สำหรับกรณีที่เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 20-30 เรื่อง ซึ่งการทำตารางสรุปไม่สะดวก นักวิจัยอาจบันทึกข้อมูลลงการ์ด เรื่องละ 5-10 การ์ด ตามประเด็นที่จะสังเคราะห์ เมื่อนำการค้นแต่ละใบที่บันทึกสาระจากงานวิจัยทุกเรื่องมาสังเคราะห์จะทำได้สะดวกกว่าการใช้ตาราง แบบที่สามสำหรับกรณีที่เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนมากเป็นร้อยเรื่อง และนักวิจัยมีความรู้ในการใช้สถิติวิเคราะห์ อาจทำแบบลงรหัสข้อมูลเพื่อบันทึกข้อมูลสร้างไฟล์ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ แล้วใช้สถิติวิเคราะห์ในการสังเคราะห์งานวิจัยต่อไป ในที่นี้ขอเสนอตารางสรุปสาระจากงานวิจัยเป็นตัวอย่างดังนี้

2.4 ตัวอย่างรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตัวอย่างที่เสนอต่อไปนี้เป็นตัวอย่างรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยที่ผู้เขียนทำขึ้นจากรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเรียบเรียงจากรายงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน ในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและปัญหาการเรียน ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ในช่วงภาคเรียนที่ผ่านมา นักเรียนในห้องเรียนของฉันทมีปัญหาเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนหลายคนและหลายแบบ นักเรียนที่เรียนอ่อนหลายคนมีปัญหาด้านการเรียนเลขและภาษาไทย ฉันทได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ผลดี และได้เขียนเป็นรายงานวิจัยในชั้นเรียนไว้ทุกครั้งที่เกิดขึ้นหรือลดปัญหาได้ ในตอนปิดภาคเรียนฉันทนำงานวิจัยในชั้นเรียนมาอ่านทบทวนและตั้งคำถามว่าในการแก้ปัญหาแต่ละครั้ง ฉันทได้ใช้วิธีการอะไร ประสบความสำเร็จต่างกันหรือไม่

ข้อมูลสำหรับการวิจัย

ข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นรายงานวิจัยในชั้นเรียนของฉันทรวม 8 เรื่องในจำนวนนี้ เป็นงานวิจัยแก้ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 เรื่อง คือ นักเรียนชอบแกล้งเพื่อนเวลาเรียนทำไมคุยเสียงดัง วิธีการแก่นิสัยการส่งการบ้านไม่ตรงตามกำหนดเวลา เพื่อนช่วยเพื่อนเปลี่ยนนิสัยเอาเปรียบเพื่อน และงานวิจัยเพื่อลดการพูดตบของนักเรียน รายงานวิจัยอีก 3 เรื่องเป็นการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน คือ การออกเสียง ร และ ล ไม่ชัดเจน/ไม่ถูกต้อง รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจวิธีการบวกเลข และรายงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการท่องสูตรคูณไม่ได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ฉันทอ่านทบทวนและจัดแยกประเด็นวิธีการแก้ปัญหาที่ฉันทใช้ในรายงานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง โดยทำการวิเคราะห์แยกตามหลักการ วิธีการ จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา จำนวนนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาได้ และระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการแก้ปัญหา จากนั้นจึงเปรียบเทียบผลที่ได้

ความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นปัญหาและทำความเข้าใจว่า ถ้าเขามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอีกจะลงโทษ หรือถ้าเขาไม่ทำพฤติกรรมนั้นอีกเลยเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์จะให้รางวัล โดยมีข้อแม้ว่าเขาต้องไม่ทำพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอีกเลย ถ้าทำจะต้องเอารางวัลที่ให้มาคืนด้วย สำหรับพฤติกรรมการเอาเปรียบไม่ยอมทำงาน มีการกำหนดให้นักเรียนทำงานในหน้าที่จนเสร็จเรียบร้อย ผลปรากฏว่าเรื่องการคุยเสียงดัง และการไม่ส่งการบ้าน สามารถแก้ปัญหาได้ในระยะเวลาอาทิตย์เดียวโดยการให้รางวัล แต่การแกล้งเพื่อนต้องใช้เวลา 20 วันและใช้การลงโทษเพราะนักเรียนยังชอบแกล้งเพื่อนเวลาฉันทิ้งอยู่หลายวัน การพูดปดยังไม่สามารถแก้ได้แต่มีปัญหาดลดลง

สำหรับการแก้ปัญหานักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน มีนักเรียนที่ออกเสียง ร และ ล ไม่ชัดเจนอยู่ 9 คน นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจเรื่องการบวกและทำการบ้านผิดทุกข้ออยู่ 3 คน นักเรียนที่ไม่สามารถท่องสูตรคูณได้ 5 คน ฉันใช้วิธีเรียกนักเรียนที่มีปัญหามาพูดคุยและให้นักเรียนเสนอวิธีการที่จะแก้ปัญหา นักเรียนเสนอให้ใช้เวลาพักเที่ยงช่วงหลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้วมาเรียนเพิ่มเติม โดยฉันอธิบายให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง และนักเรียนฝึกปฏิบัติออกเสียง และบวกเลข ในเรื่องการท่องสูตรคูณวิธีนี้ไม่ได้ผลเพราะเวลามีน้อยเกินไป ในที่สุดตกลงกันว่าจะให้เพื่อนช่วยเพื่อน โดยให้เพื่อนนักเรียนมาคอยท่องสูตรคูณกับนักเรียนที่มีปัญหาทุกครั้งที่มีเวลาว่าง เมื่อนักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้มีการประกาศชมเชยและให้รางวัลเป็นสมุดนิทานที่ฉันทำขึ้นเอง ปรากฏว่าต้องใช้เวลา 18 วันจึงทำให้นักเรียนสามารถท่องสูตรคูณได้คล่อง และเพื่อนที่เป็นพี่เลี้ยงก็ท่องสูตรคูณได้ดีขึ้นด้วย ส่วนการออกเสียงตัว ร และ ล ก็กับการบวกเลขสามารถแก้ปัญหาได้ใน 5 และ 9 วัน

ความคิดสะท้อน

สิ่งที่ฉันเรียนรู้ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คือ การแก้ปัญหาที่ฉันใช้เป็นแบบเดียวกัน ฉันใช้หลักการให้รางวัลและการลงโทษ รวมกับการฝึกทำซ้ำ ๆ กันจนเกิดความชำนาญ ฉันได้กลับไปทบทวนตำราจิตวิทยาและพบว่าหลักการที่ฉันใช้เป็นหลักการเสริมแรง (reinforcement) ซึ่งยังมีวิธีการอีกหลายแบบที่ฉันตั้งใจว่าจะลองใช้ในโอกาสต่อไป

อีกประเด็นหนึ่งที่ได้เรียนรู้ คือ นักเรียนของฉันส่วนใหญ่เรียบร้อย นักเรียนที่เป็นปัญหาเป็นเด็กกลุ่มเดิมที่มีปัญหาทั้งปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและปัญหาการเรียน เมื่อแก้ปัญหาเรื่องหนึ่งได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัย

การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. วางแผนแนวทางขั้นตอนในการวิเคราะห์/สังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 10 เรื่อง
2. ประสานกับเจ้าหน้าที่ด้านงานประกันคุณภาพคณะวิทยาการจัดการประสานงานกับอาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำเล่มรายงานวิจัยมาวิเคราะห์/สังเคราะห์
3. รวบรวมงานวิจัยที่ได้ จำนวน 10 เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ใช้เวลาดำเนินการ 1 เดือน
4. ออกแบบบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลรายงานและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน
5. จำแนกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้เวลา 1 เดือนหลัง
6. ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนที่รวบรวมมาได้
7. สรุปการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนที่ได้มาทั้งหมดและอภิปรายผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ที่ได้ดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 เรื่อง เครื่องมือวิจัย

ได้แก่แบบบันทึกผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลรายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่มีประเด็นด้านการเรียนการสอน จำนวน 1 ชุด มีสาระสำคัญ 8 ด้าน

การดำเนินการวิเคราะห์/สังเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานกับเจ้าหน้าที่ด้านงานประกันคุณภาพของคณะวิทยาการจัดการ จึงได้งานวิจัยในชั้นเรียน ปี 2555 มารวบรวมจำนวน 10 เรื่อง หลังจากนั้นนำมาคัดสรรแยกประเภทตามสาขาวิชา และหัวข้อเรื่อง/ประเด็นปัญหาที่ทำวิจัย และนำงานวิจัยทั้งหมดมาสังเคราะห์โดยใช้แบบบันทึกรายการ ใช้เวลา 1 เดือน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 หัวข้องานวิจัยในชั้นเรียนด้านการเรียนการสอน จำนวน 10 เรื่อง

ลำดับ	สาขาวิชา	หัวข้องานวิจัย	ชื่อนักวิจัย
1.	การจัดการทั่วไป (ปริญญาโท)	การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชา “ทฤษฎีองค์การและการจัดการทรัพยากรมนุษย์” รหัสวิชา 3637501	รศ.ดร.บุญทวารณ วิจารณ์
2.	การจัดการทั่วไป (ปริญญาโท)	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จขององค์กรของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการทั่วไป(M.B.A) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	อาจารย์ ดร.ธนกร น้อยทองเล็ก
3.	การจัดการทั่วไป (ปริญญาโท)	การประเมินศักยภาพ ความต้องการและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาต่อวิชาสัมมนาการจัดการสมัยใหม่หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	ภญ.ดร.ณัฐชา เพชรดากุล
4.	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บ เรื่องระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร วิชาการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและองค์กรดิจิทัล	อ.พิรภพ จันทร์แสนตอ
5.	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการใฝ่รู้ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชาความปลอดภัยระบบสารสนเทศ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ	อ.พิมาย วงค์ท่า

		มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	
6.	อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียน รายการนำเที่ยว รายวิชาการวางแผน ท่องเที่ยวและการจัดรายการนำเที่ยว	อ.เกศณีย์ สัตตรัตน์ขจร
7.	อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นของ นักศึกษา สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	คณาจารย์ในสาขาวิชา
8.	การบัญชี	การสร้างและใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาการ บัญชีชั้นสูง 1 เรื่องสัญญาเช่า	ผศ.จตุภัทร วงศ์สิริสถาพร

ลำดับ	สาขาวิชา	หัวข้องานวิจัย	ชื่อนักวิจัย
9.	การจัดการธุรกิจ ระหว่างประเทศ	การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการทั่วไป ชั้นปีที่ 2 กลุ่ม 3 ในเรื่องการไม่ส่งงาน/การบ้าน	อ.อภิชาติ ตัณนิตศุภวงษ์ อ.ดร.อนุรักษ์ อาทิตย์กวีวิน
10.	การจัดการธุรกิจ ระหว่างประเทศ	ส่งเสริมการมีสมาธิเพื่อประเทืองปัญญา โดยมุ่งเน้นการเขียนใบงานสรุปเนื้อหาการ เรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาการจัดการ ห่วงโซ่อุปทาน	อ.วัลลภ สิงหราช อ.ดร.อนุรักษ์ อาทิตย์กวีวิน

การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล

ใช้แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 ด้าน คือ

- 1) ด้านผู้เรียน
- 2) ด้านวิธีการสอน/เทคนิคการสอน/การนำเสนอ
- 3) ด้านผู้สอน
- 4) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
- 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 6) ด้านปัญหาการเรียนการสอน
- 7) ด้านวิธีการแก้ไขปัญหาจากการวิจัย
- 8) ด้านการสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย

นอกจากนี้ยังใช้การพรรณนาและจำแนกข้อมูลแต่ละประเภทด้านความเหมือนและความแตกต่างในแต่ละปัจจัยของการวิจัยในชั้นเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดขอบเขตหัวข้องานวิจัยเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน ขอบเขตที่เกี่ยวกับผู้เรียนแยกย่อยได้ ดังนี้

1.1 เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อาจเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยอยากได้คำตอบว่าทำไมนักเรียนคนนี้หรือกลุ่มนี้จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง/ต่ำ มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดสิ่งเหล่านั้น เช่น ในราย/กลุ่มที่ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทำไมผู้เรียนจึงเป็นเช่นนั้น ทำไมผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียน ไม่ยอมทำแบบฝึกหัด ไม่ส่งงาน นอกจากนั้นยังมีอีกหลายปัญหา ผู้เรียนต้องการอะไร หรืออยากเรียนแบบไหน

1.2 เรื่องพฤติกรรมผู้เรียน ผู้สอนอาจสนใจแก้ไขปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนเช่น การมาเรียนสาย คุยกันในชั้นเรียน ส่งงานช้า ไม่ส่งงาน ไม่ช่วยเพื่อนทำงานกลุ่ม หนีเรียน ก้าวร้าว ไม่ร่วมกิจกรรม เป็นต้น

2. ด้านวิธีการสอน/เทคนิคการสอน/การนำเสนอ ประเด็นที่อาจารย์สนใจ อาจจะเป็นเรื่องรูปแบบการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจมากที่สุด การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จใช้วิธีการสอนแบบใด ผู้เรียนอยากเรียนแบบใด การสอนแบบในห้องเรียนหรือเรียนผ่านเว็บไซต์ การเรียนแบบกลุ่มหรือเดี่ยว ใช้สื่อแบบใดผู้เรียนถึงจะเข้าใจเนื้อหาได้ดี มีความสุขกับการเรียน

3. ด้านผู้สอน อาจารย์อาจสนใจว่าผู้สอนควรมีลักษณะแบบใดผู้เรียนถึงจะพึงพอใจ ผู้สอนอาจอยากทราบว่าผู้สอนต้องปฏิบัติตนต่อผู้เรียนอย่างไรจึงจะเหมาะสม พฤติกรรมของผู้สอนแบบใดที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ผู้สอนควรดูแลผู้เรียนอย่างไรทั้งในและนอกห้องเรียน

4. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ อาจารย์อาจมีข้อสงสัยว่าแหล่งเรียนรู้ประเภทใดที่กระตุ้นความสนใจและสร้างเสริมความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตนเองได้ดี

5. การจัดการเรียนการสอน คณะวิทยาการจัดการ มีการจัดลำดับความสำคัญของ

เนื้อหาวิชาในแต่ละหลักสูตรเพื่อจะเชื่อมโยงกับศาสตร์ให้เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

6. ด้านปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาด้านการเรียนการสอนอาจมาจากหลายองค์ประกอบ เช่น จากนักศึกษาเอง จากสภาพแวดล้อม จากผู้สอน จากสื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

7. วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการวิจัย โดยเฉพาะด้านนโยบายหรือโครงสร้างพื้นฐาน คณะผู้บริหารและสถาบันวิจัยควรมีการตรวจสอบคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน เพราะอาจารย์บางท่านยังเข้าใจผิดและมีวิธีการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนที่ขาดตกบกพร่องอยู่บางประเด็น

8. การสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย โดยเฉพาะข้อสังเกต/ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ที่สามารถจะนำมาแก้ไขพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะและมหาวิทยาลัยต่อไป

บทที่ 4
ผลการ วิเคราะห์ข้อมูล

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

ชื่อเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชา “ทฤษฎีองค์การ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์” รหัสวิชา 3637501

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวารณ วิงวอน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ห้องเรียนเสมือนรายวิชา 3051101

หลักการ โฆษณาของนักศึกษา ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ห้องเรียนเสมือนและศึกษาปัญหาอุปสรรคในการใช้ห้องเรียนเสมือน

แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ใช้รูปแบบการวิจัยกลุ่มเดียว วัดผลหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 3051101 หลักการ โฆษณา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปและการเข้าใช้ห้องเรียนเสมือนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.3 ส่วนใหญ่เข้าห้องเรียนเสมือน 1-3 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 55.89 รองลงมาเข้าเรียน 4-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.53 โดยใช้หอพัก/บ้านพัก ในการเข้าเรียนห้องเรียนเสมือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมา เป็นการเรียนจากคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 27.94

2. ความพึงพอใจในการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือน

นักศึกษามีความพึงพอใจในการใช้ห้องเรียนเสมือนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงประเด็นตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เนื้อหา มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนเข้าศึกษาบทเรียนในเวลาใดก็ได้ การถ่ายทอดเนื้อหา มีความน่าสนใจ มีกิจกรรมหลากหลายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนมีความสะดวกในการส่งงาน/การบ้าน

3. ปัญหาอุปสรรคในการใช้ห้องเรียนเสมือน

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการใช้ห้องเรียนเสมือน คือ การเข้าสู่ระบบยาก/เข้าสู่ระบบได้บ้างไม่ได้บ้าง อินเทอร์เน็ตที่หอพัก/ที่บ้าน ช้า/ เสีย หลุดบ่อย/ ค้าง ขอให้ปรับปรุงระบบให้มีคุณภาพขึ้น

ชื่อเรื่อง การปรับพฤติกรรมนักศึกษาขาดความรับผิดชอบต่อการเรียนในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น รหัสวิชา 3042402 ภาคเรียนที่ 1/2554 โดยการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจและปรับพฤติกรรมแบบยอมรับ

ชื่อผู้วิจัย นางสาวกนกพร เอกกะสินสกุล สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

การเรียนการสอนรายวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น รหัสวิชา 3042402 ของนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 กลุ่ม 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ในช่วงเดือนมิถุนายน 2554 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อการเรียนน้อยลง ทำให้เป็นผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยเรื่อง “การปรับพฤติกรรมนักศึกษาขาดความรับผิดชอบต่อการเรียนในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น รหัสวิชา 3042402 ภาคเรียนที่ 1/2554 โดยการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจ และปรับพฤติกรรมแบบยอมรับ” มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับพฤติกรรมของนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ชั้นปีที่ 2 กลุ่ม 1 รหัส 53123150101 ที่เรียนในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น จำนวน 26 คน ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย ปฏิบัติการสังเกตนักศึกษา โดยการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจและปรับพฤติกรรมแบบยอมรับ แล้วรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.54 โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ที่ระดับ 1.80-2.20 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.46 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการปรับพฤติกรรมแบบยอมรับ คิดเป็นร้อยละ 92.31

จากการศึกษาการปรับพฤติกรรมแบบร่วมแรงร่วมใจและแบบยอมรับ พฤติกรรมนักศึกษาขาดความรับผิดชอบทั้ง 7 ด้าน พบว่า นักศึกษามีความรับผิดชอบในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นจากเดิมทุกด้านแตกต่างจากการเรียนปกติ

ข้อเสนอแนะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นการฝึกความรับผิดชอบให้แก่ตนเองได้เป็นอย่างดี และทำให้มีสมาธิในการเรียน

ชื่อเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนในรายวิชา
สัมมนาทางการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ชื่อผู้วิจัย นางฉัฐกานต์ สุริยะสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ประจำปีงบประมาณ 2554

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ที่
ลงทะเบียนในรายวิชาสัมมนาทางการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง ผลการวิจัยที่ได้ จะได้ทราบปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบ
การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
ต่อไป

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นคำถามปลายเปิด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ
นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสัมมนาทางการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2553 จำนวน 95 คน ใช้วิธีการให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและออกมาอภิปรายทุกคนและ
นำเสนอหน้าชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีจุดแข็งจุดอ่อน สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ไม่ชอบ ปัญหา
และอุปสรรคที่มีต่อการเรียนบัญชี จรรยาบรรณของวิชาชีพนักบัญชี ควรมีอะไรบ้าง และนักศึกษามี
หรือไม่มี มโนใจใดและไม่มีในข้อใด ในอดีตที่ผ่านมา สิ่งที่น่าประทับใจ ไม่ประทับใจ เช่นวิชาที่เรียน
คณะ หน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และอื่นๆ ในอนาคตข้างหน้าเมื่อ
นักศึกษาเรียนจบไปแล้ว นักศึกษาวางแผนอนาคต มีเป้าหมายในชีวิต โดยให้นักศึกษาเขียนตาม
ความรู้สึกที่แท้จริงของนักศึกษา หลังจากนักศึกษาได้ทำการนำเสนอแล้วก็ทำให้ผลการเรียนใน
รายวิชาสัมมนาทางการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น
โดยสามารถได้เกรด A จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 เกรด B+ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ
26.32 และเกรด B จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในรายวิชาศิลปะการพัฒนาศิลปะและจิตวิทยา
การบริการของนักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ชื่อผู้วิจัย นางสาวฤชดา เนตรจัด อาจารย์สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่นักศึกษาเข้าห้องเรียนวิชาศิลปะการพัฒนาบุคลิกภาพและจิตวิทยาบริการและศึกษาการตัดสินใจในการเข้าห้องเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสำรวจและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาลงทะเบียนวิชาศิลปะการพัฒนาบุคลิกภาพและจิตวิทยาบริการเป็นวิชาหลัก คิดเป็นร้อยละ 100 (2) นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเข้าฟังการบรรยายประจำ คิดเป็นร้อยละ 81.25 (3) ปัจจัยต่างๆที่มีผลการตัดสินใจเข้าเรียนขึ้นอยู่กับบรรยายที่มีคุณภาพและชัดเจน รองลงมาคือ ผู้บรรยายบรรยายได้ดีและมีความสนุกสนาน ตัวอย่างที่บรรยายเกี่ยวข้องกับวิชาและมีกำหนดส่งงาน (4) กระบวนการตัดสินใจที่เห็นประโยชน์ที่ได้จากการฟังบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 100 (5) ผู้ตอบแบบสำรวจเรียงลำดับความสำคัญของข้อเสนอแนะว่า สื่อการสอนควรมีการเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชา รองลงมาคือ ควรบรรยายให้ดีและมีความชัดเจนข้อมูลต่อเนื่อง และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรมีการยกตัวอย่างให้เห็น ควรได้รับความรู้เพิ่มขึ้น หากเป็นการเรียนช่วงบ่ายควรมีการสาธิต/การบรรยาย/และการทดสอบควบคู่กัน ควรมีการทดสอบและควรมีสิ่งดึงดูดนักศึกษา

ชื่อเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้สื่อช่วยสอน ในวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

ชื่อผู้วิจัย นายวัลลภ สิงหาราช สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ชั้นปีที่ 2 ที่ใช้สื่อช่วยสอนในการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการทั่วไป จำนวน 80 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ใช้สื่อการสอนแล้ว จะได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยไม่ใช้สื่อช่วยสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ และเมื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสื่อช่วยสอน พบว่า สื่อ Power point มีความพึงพอใจในสื่อช่วยสอนทุกๆด้าน อยู่ในระดับดีมากและดีมากที่สุด หัวข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความพึงพอใจสื่อช่วยสอนโดยรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 4.90

ข้อเสนอแนะที่ได้คือ สามารถนำไปพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นไป และปรับใช้กับผู้เรียนในกลุ่มอื่นๆและด้านอื่นๆต่อไป

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การจัดระบบความคิดโดยใช้แผนภาพความคิด
รายวิชาการสัมมนาทางการตลาด

ชื่อผู้วิจัย นางอัสดา บินโซดาโอะ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการ
จัดการเรียนการสอน โดยใช้แผนภาพความคิดในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ รายวิชาการสัมมนา
ทางการตลาด ของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด จำนวน 67 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการ
สัมมนาทางการตลาด ในภาคเรียนที่ 2/2553 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ
แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นใน
ภาพรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในทุกประเด็น
2. ด้านการควบคุมดูแลของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวมทั้ง 3 ด้านว่ามี
ความเหมาะสมในระดับมาก ดังนี้
  - 2.1 ขั้นการเตรียมการก่อนการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความ
เหมาะสมในระดับมากในทุกประเด็น
  - 2.2 ขั้นดำเนินงานระหว่างการสอน นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับ
มากที่สุด คือ การที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สำหรับเรื่อง ลักษณะ
ของข้อมูลหรือลักษณะงานที่มอบหมายให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเวลา การใช้สื่อ
ประกอบการเรียนการสอน การให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษาในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ที่
จัดให้นักศึกษาในการปฏิบัติงาน การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ การให้
คำปรึกษา แนะนำ เสริมแรงและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษา และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้
ทำในสิ่งที่สนใจตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญ มีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ในทุก
ประเด็น
  - 2.3 ขั้นสรุปและประเมินผล นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ใน
ทุกประเด็น
3. ด้านทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมใน
ระดับมาก ในทุกประเด็น

4. ด้านเนื้อหาหรือหัวข้อ ในการจัดทำแผนภาพความคิด นักศึกษามีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมาก ในทุกประเด็น

ชื่อเรื่อง เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาเทคนิคการนำเสนอเพื่อ ชะนะใจกลุ่มเป้าหมาย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวพรนภา บุญนำมา สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ อันจะเหมาะสมกับการนำไปใช้ในรายวิชาเทคนิคการนำเสนอเพื่อชะนะใจกลุ่มเป้าหมาย โดย กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ลงทะเบียน เรียนในรายวิชา เทคนิคการนำเสนอเพื่อชะนะใจกลุ่มเป้าหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อเทคนิคการเรียนรู้ 2 รูปแบบ และ การสังเกตพฤติกรรมเมื่อใช้เทคนิคเหล่านั้น พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า การเรียนด้วยเทคนิค การเรียนรู้เชิงประสบการณ์(Experiential Learning) และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นวิธีที่ทำให้ตนเองสามารถเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาเทคนิค การนำเสนอเพื่อชะนะใจกลุ่มเป้าหมายได้ในระดับดี และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ด้วย

การอภิปรายผล

ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในทักษะด้านต่างๆ ได้ดีนั้น สามารถเลือกใช้กระบวนการและ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ไปใช้ในรายวิชาเทคนิคการนำเสนอเพื่อ ชะนะใจกลุ่มเป้าหมายได้ แต่ต้องได้รับคำแนะนำจึงจะสามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องได้ ดังนั้น อาจารย์ต้องเข้ามามีบทบาททั้งในฐานะผู้จัดการเรียนรู้และผู้อำนวยการความสะดวกในกระบวนการ เรียนรู้ด้วย ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้เองนั้นเป็นเรื่องยาก โดยอาจารย์ต้องมีหน้าที่เตรียม จัดสถานที่เตรียมสถานการณ์และกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ในประเด็นนั้นๆ จึงจะเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเฉพาะแบบใดแบบหนึ่งไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนุสรรา แสงอร่าม สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง ประจำปีงบประมาณ 2554

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการของนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการตลาดที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยการตลาด เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตพฤติกรรม ได้ผลการศึกษาดังนี้

ด้านพฤติกรรมของนักศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือมีส่วนร่วมในการวิจัย การเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหลายอย่างเช่น นักศึกษารู้จักวางแผนในการทำงานและการทำงานเป็นทีมมีทักษะและประสบการณ์ในการทำวิจัย

นักศึกษารู้จักบริหารเวลาในการทำงานมากขึ้น สังเกตได้จากการส่งงาน การติดตามความก้าวหน้าของงาน ความกระตือรือร้นในการสอบถามในประเด็นที่สงสัย

สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือ นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนค่อนข้างมากเนื่องจากนักศึกษาไปเรียนนอกชั้นเรียน ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆนอกห้องเรียน สามารถแลกเปลี่ยนแนะนำหรือให้ความรู้กับเพื่อนได้ กล่าวในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับอาจารย์และเพื่อนมากขึ้นกว่าการเรียนในชั้นเรียน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับต่อยอดในการทำวิจัยเรื่องใหม่ได้

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่าด้านกระบวนการทำงาน การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักการวางแผนในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าร่วมกันระหว่างเพื่อนกับอาจารย์ และจากการทำงานเป็นทีมส่งผลให้นักศึกษาเกิดความสามัคคี รู้จักการคิด การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการติดตามความก้าวหน้าของงานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีร่วมกัน

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา การที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการส่งผลทำให้นักศึกษามีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าร่วมกันภายใต้สถานการณ์จริงได้เป็นอย่างดี และเมื่อลงพื้นที่ในการปฏิบัติการวิจัยในครั้งต่อไป นักศึกษาสามารถวางแผนการดำเนินงานเพื่อป้องกันหรือลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การที่นักศึกษามีส่วนร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษา อาจารย์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษา อาจารย์เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน วิเคราะห์ร่วมกันและได้รับองค์ความรู้ใหม่

ด้านประสบการณ์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการวิจัยมีทักษะในการวางแผนการทำงาน สามารถสร้างประสบการณ์นอกชั้นเรียนแก่นักศึกษา สามารถนความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับต่อยอดเป็นงานวิจัยของตนเองต่อไป

ด้านเจตคติของนักศึกษา จากการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนวิชาวิจัยการตลาดในลักษณะนี้ ทั้งนี้สามารถสร้างประสบการณ์ใหม่นอกชั้นเรียนให้แก่นักศึกษา การวิจัยลักษณะนี้เป็นการท้าทายความสามารถของนักศึกษา นักศึกษาสามารถเห็นสถานการณ์จริงและฝึกปฏิบัติงานภาคสนามภายใต้สถานการณ์จริง ทำให้นักศึกษาเห็นภาพกระบวนการในการทำงานที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการสังเคราะห์

งานวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2555 ของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีทั้งสิ้น 10 เรื่อง จำแนกประเภทได้เป็น

1. ศึกษาและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องไม่ส่งงาน/การบ้าน, เรื่องสมาธิสั้นไม่ตั้งใจเรียนและเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บ, บทเรียนสำเร็จรูปวิชาการบัญชี, การใช้เทคนิคการเรียนแบบมีส่วนร่วม การใฝ่รู้และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 เรื่อง

ผลการสังเคราะห์พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 เรื่อง ผู้วิจัยทำการจัดบันทึกในรายงานการวิจัย ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านผู้เรียน
- (2) ด้านวิธีการสอน/เทคนิคการสอน/การนำเสนอ
- (3) ด้านผู้สอน
- (4) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
- (5) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- (6) ด้านปัญหาการเรียนการสอน
- (7) ด้านวิธีการแก้ไขปัญหาจากการวิจัย
- (8) ด้านการสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย

โดยการพรรณนาและจำแนกข้อมูลแต่ละประเภทในแต่ละปัจจัยของการวิจัยในชั้นเรียน หรือการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดขอบเขตหัวข้อการสังเคราะห์งานวิจัยไว้เป็นด้านๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้การสอน	รายละเอียดที่พบ
1. ด้านผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน โดยจะเลือกอยู่กลุ่มเฉพาะเพื่อนสนิทเท่านั้น 2. ผู้เรียนมักโยนภาระงานให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มทำเป็นบางคนเท่านั้น 3. ผู้เรียนไม่สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ 4. ผู้เรียนส่งงาน/การบ้าน ไม่ทันตามกำหนด 5. ผลงานของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 6. นักศึกษาสมาธิสั้นและไม่มีสมาธิระหว่างเรียน
2. ด้านวิธีการสอน/เทคนิค การสอน/การนำเสนอ	<p>ผู้สอนมีการพัฒนาเทคนิคการสอนและการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้นตลอดจนออกแบบสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ในรายวิชาการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและองค์การดิจิทัล - การสร้างและใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องสัญญาเช่า - เทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น วิจัยเชิงปฏิบัติการ, เทคนิค Mind Mapping, LDPC:R&C, การเรียนแบบร่วมมือ, เทคนิคการใฝ่รู้ เป็นต้น
3. ด้านผู้สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนมีการออกแบบกิจกรรมเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 2. ผู้สอนมีการความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์

	<p>ทางการเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ผู้สอนพยายามใช้เทคนิควิธีการต่างๆมาใช้แก้ไขปัญหาพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษา 4. ผู้สอนพยายามหาพฤติกรรมของผู้สอนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด 5. ผู้สอนมีการประเมินศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน 6. ผู้สอนมีการค้นหาความต้องการ/ความคาดหวังของผู้เรียนต่อเนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 7. ผู้สอนต้องการผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน 8. ผู้สอนมีการศึกษาปัญหา สาเหตุและอุปสรรคในการเรียนการสอน ตลอดจนพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเช่น ปัญหาสมาธิสั้น ไม่ส่งงาน/การบ้านและไม่ให้ความร่วมมือทำงานกลุ่ม 9. ผู้สอนมีการออกแบบพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักศึกษา 10. ผู้สอนมีการคัดสรรเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้เพื่อให้นักศึกษามีความใฝ่รู้มากขึ้น 11. ผู้สอนพยายามหาคำตอบว่าเหตุใดผู้เรียนถึงมีผลการเรียนต่ำโดยวิธีวิจัย 12. ผู้สอนมีการวิเคราะห์คุณลักษณะและสารสนเทศของนักศึกษา
<p>4.ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน(สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย)</p>	<p>จากการวิจัยพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ดังนี้</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดีในด้านจิตใจ 2. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันต่อสถาบันการศึกษา(ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่/บายศรีสู่ขวัญ/โครงการกีฬา) 3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ 4. มีแหล่งค้นคว้าหรือทรัพยากรที่เพียงพอ 5. มีสิ่งสนับสนุนให้มีการglomเกลตาทางจริยธรรมคุณธรรม 6. มีสิ่งแวดล้อม/กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดีในด้านร่างกาย 7. มีการเน้น โครงการหรือกิจกรรมด้านการเรียนรู้ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม 8. มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน 9. มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในสถาบัน
<p>5. ด้านการจัดการเรียนการสอน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับระดับสติปัญญาความสามารถของนักศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอนฝึกให้ท่องจำแต่ไม่ฝึกการคิดวิเคราะห์ 3. เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม 4. ผู้สอนควรพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนและบทเรียนสำเร็จรูป 5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน
<p>6. ด้านปัญหาการเรียนการสอน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากตัวนักศึกษาเอง เช่น สมาธิสั้น ความรับผิดชอบน้อย และการไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

	<p>2. ปัญหาจากสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน</p> <p>3. ปัญหาจากสภาพแวดล้อม อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา</p>
<p>7. ด้านวิธีการแก้ไขปัญหาจากการวิจัย</p>	<p>1. คณะผู้บริหารหรือสถาบันวิจัยควรมีการส่งเสริมให้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ประโยชน์</p> <p>2. ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยที่ทำวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>3. อาจารย์บางท่านยังมีความเข้าใจผิดและมีวิธีการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนที่ขาดตกบกพร่องอยู่บางประเด็น</p>
<p>8. ด้านการสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย</p>	<p>1. ต้องการให้มีการต่อยอดงานวิจัยหรือศึกษาวิจัยในหัวเรื่องเดิมหรือลักษณะเดียวกันเพื่อติดตามผล/ต่อยอดอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในเรื่องอื่นๆต่อไป</p> <p>3. ควรศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาและหาแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. ควรสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาอย่างกว้างขวาง</p> <p>5. ควรสร้างเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ต่างๆให้แก่นักศึกษา</p> <p>6. ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความหลากหลายและศึกษาวิจัยในประเด็นอื่นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาอื่นๆด้วย</p> <p>7. นำผลลัพธ์จากการวิจัยในชั้นเรียนไปแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังไม่ทำแล้วเก็บไว้ ควรมีการเผยแพร่แก่นุคกลางภายในและสาธารณชน</p>

ปัญหาและอุปสรรค

1. ความล่าช้าของการส่งรายงานวิจัยในชั้นเรียนจากคณาจารย์ผู้รับทุนวิจัย ส่งให้คณะฯ ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา และได้จำนวนเรื่องไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. ภาระงานของคณาจารย์มีมาก บางครั้งทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนอ่อนด้อยคุณภาพ
3. คณะวิทยาการจัดการ ควรมีการติดตามเล่มรายงานวิจัยจากผู้ได้รับทุนให้ทันตามกำหนดเวลา
4. อาจารย์บางท่านยังมีความเข้าใจผิดและมีวิธีการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนที่ขาดตกบกพร่องอยู่บางประเด็น เช่น ในจำนวนงานวิจัยในชั้นเรียน 10 เรื่อง มี 3 เรื่องที่ไม่มีบทคัดย่อ
5. คณะผู้บริหารหรือสถาบันวิจัยควรส่งเสริมให้นางานวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ประโยชน์เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือนำเสนองานวิจัยในชั้นเรียนเป็นการภายใน

บทที่ 5

การวิเคราะห์ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 เรื่อง ผู้วิจัยทำการจดบันทึก
ในรายงานการวิจัย ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านผู้เรียน
- 2) ด้านวิธีการสอน/เทคนิคการสอน/การนำเสนอ
- 3) ด้านผู้สอน
- 4) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
- 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 6) ด้านปัญหาการเรียนการสอน
- 7) ด้านวิธีการแก้ไขปัญหาจากการวิจัย
- 8) ด้านการสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย

โดยการพรรณนาและจำแนกข้อมูลแต่ละประเภทในแต่ละปัจจัยของการวิจัยในชั้นเรียน
หรือการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดขอบเขตหัวข้อการสังเคราะห์งานวิจัยไว้เป็น
ด้านๆ ดังต่อไปนี้

ผลการสังเคราะห์

ตารางที่ 5-1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเรียนการสอน	รายละเอียดที่พบ
1. ด้านผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน โดยจะเลือกอยู่กลุ่มเฉพาะเพื่อนสนิทเท่านั้น 2. ผู้เรียนมักโยนภาระงานให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มทำเป็นบางคนเท่านั้น 3. ผู้เรียนไม่สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้

	<ol style="list-style-type: none"> 4. ผู้เรียนส่งงาน/การบ้านไม่ทันตามกำหนด 5. ผลงานของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 6. นักศึกษาสมาธิสั้นและไม่มีสมาธิระหว่างเรียน
<p>2. ด้านวิธีการสอน/เทคนิคการสอน/การนำเสนอ</p>	<p>ผู้สอนมีการพัฒนาเทคนิคการสอนและการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้นตลอดจนออกแบบสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ในรายวิชาการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและองค์การดิจิทัล - การสร้างและใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องสัญญาเช่า - เทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น วิจัยเชิงปฏิบัติการ, เทคนิค Mind Mapping, LDPC:R&C, การเรียนแบบร่วมมือ, เทคนิคการใฝ่รู้ เป็นต้น
<p>3. ด้านผู้สอน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนมีการออกแบบกิจกรรมเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 2. ผู้สอนมีการความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. ผู้สอนพยายามใช้เทคนิควิธีการต่างๆมาใช้แก้ไขปัญหาพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษา 4. ผู้สอนพยายามหาพฤติกรรมของผู้สอนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด 5. ผู้สอนมีการประเมินศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน 6. ผู้สอนมีการค้นหาความต้องการ/ความคาดหวังของผู้เรียนต่อเนื้อหา

	<p>รูปแบบการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. ผู้สอนต้องการผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน 8. ผู้สอนมีการศึกษาปัญหา สาเหตุและอุปสรรคในการเรียนการสอน ตลอดจนพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาเช่น ปัญหาสมาธิสั้น ไม่ส่งงาน/การบ้านและไม่ให้ความ ร่วมมือทำงานกลุ่ม 9. ผู้สอนมีการออกแบบพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักศึกษา 10. ผู้สอนมีการคัดสรรเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาใช้เพื่อให้นักศึกษามีความใฝ่รู้มากขึ้น 11. ผู้สอนพยายามหาคำตอบว่าเหตุใดผู้เรียนถึงมีผลการเรียนต่ำโดยวิธี วิจัย 12. ผู้สอนมีการวิเคราะห์คุณลักษณะและสารสนเทศของนักศึกษา
<p>4.ด้านสภาพแวดล้อมในการ เรียน(สภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย)</p>	<p>จากการวิจัยพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดีในด้านจิตใจ 2. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้สึผูกพันต่อสถาบันการศึกษา(ปฐมนิเทศ นักศึกษาใหม่/บายศรีสู่ขวัญ/โครงการกีฬา) 3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ 4. มีแหล่งค้นคว้าหรือทรัพยากรที่เพียงพอ 5. มีสิ่งสนับสนุนให้มีการglomเกลตาทางจริยธรรมคุณธรรม 6. มีสิ่งแวดล้อม/กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดีในด้านร่างกาย

	<p>7. มีการเน้น โครงการหรือกิจกรรมด้านการเรียนรู้ภูมิปัญญาและ ศิลปวัฒนธรรม</p> <p>8. มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน</p> <p>9. มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนใน สถาบัน</p>
<p>5. ด้านการจัดการเรียนการ สอน</p>	<p>1. กิจกรรมการเรียนการสอน ไม่สอดคล้องกับระดับสติปัญญา ความสามารถของนักศึกษา</p> <p>2. การจัดการเรียนการสอนฝึกให้ท่องจำแต่ไม่ฝึกการคิดวิเคราะห์</p> <p>3. เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม</p> <p>4. ผู้สอนควรพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนและ บทเรียนสำเร็จรูป</p> <p>5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน</p>
<p>6. ด้านปัญหาการเรียนการ สอน</p>	<p>1. ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากตัวนักศึกษาเอง เช่น สมาธิสั้น ความรับผิดชอบ น้อย และการไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น</p> <p>2. ปัญหาจากสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและไม่เหมาะสมกับ ความต้องการของผู้เรียน</p> <p>3. ปัญหาจากสภาพแวดล้อม อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่ เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา</p>
<p>7. ด้านวิธีการแก้ไขปัญหา จากการวิจัย</p>	<p>1. คณะผู้บริหารหรือสถาบันวิจัยควรมีการส่งเสริมให้ทำงานวิจัยในชั้น เรียนไปใช้ประโยชน์</p> <p>2. ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยที่ทำวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>3. อาจารย์บางท่านยังมีความเข้าใจผิดและมีวิธีการดำเนินงานวิจัยในชั้น</p>

	เรียนที่ขาดตกบกพร่องอยู่บางประเด็น
8. ด้านการสะท้อนความคิดเห็นของผู้วิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการให้มีการต่อยอดงานวิจัยหรือศึกษาวิจัยในหัวเรื่องเดิมหรือลักษณะเดียวกันเพื่อติดตามผล/ต่อยอดอย่างต่อเนื่อง 2. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในเรื่องอื่นๆต่อไป 3. ควรศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาและหาแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง 4. ควรสร้างสรรค้ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาอย่างกว้างขวาง 5. ควรสร้างเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ต่างๆให้แก่นักศึกษา 6. ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความหลากหลายและศึกษาวิจัยในประเด็นอื่นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาอื่นๆด้วย 7. นำผลลัพธ์จากการวิจัยในชั้นเรียนไปแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังไม่ทำแล้วเก็บไว้ ควรมีการเผยแพร่แก่นุคกลางภายในและสาธารณชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการขยายผลนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา
2. องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย ควรมีการนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่นและสังคม
3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในข้อค้นพบจากการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษาต่อไปในอนาคต
4. คณาจารย์ผู้สอนควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยเฉพาะควรให้ความเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด
5. ควรมีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการติดตามผลหลังจากวิจัยเสร็จสิ้น

บทสรุป

การวิจัยในชั้นเรียน ประจำปีการศึกษา 2555 ของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 10 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มากที่สุด จำนวน 4 เรื่องเท่ากัน ทั้งนี้เป็นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าเป็นคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการอบรมสั่งสอนหรือคือมวลประสบการณ์ที่ปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนนั่นเอง

นอกจากนี้การที่ผู้สอนได้พัฒนาสื่อการสอนและนำมาใช้จึงถือว่าเป็นหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน ได้ง่ายและรวดเร็ว อีกทั้งสื่อการเรียนการสอนยังเป็นเครื่องมือในการเรียนเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ ความรู้ ทักษะและคุณธรรม รู้เพิ่มพูนประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ได้ตรง การคิดสร้างสรรค์และคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วย โดยการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2555 ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บ, บทเรียนสำเร็จรูป วิชาการบัญชี, การใช้เทคนิคการเรียนแบบมีส่วนร่วม การใฝ่รู้และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

รองลงมาคือ การวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการศึกษาและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องไม่ส่งงาน/การบ้าน, เรื่องสมาธิสั้นไม่ตั้งใจเรียนและเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ทั้งนี้การพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยรูปแบบวิจัยในชั้นเรียน จะเน้นไปที่วิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งอาจนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตร หรือสร้างกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ท้ายที่สุดการเรียนรู้ก็จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายมากที่สุด

ท้ายที่สุดนี้ คณะวิทยาการจัดการเห็นว่าผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนควรนำผลการวิจัยไปเผยแพร่หรือพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก

บรรณานุกรม

กัลยานี ภาคออต. (2547), **ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตศึกษา วิชาเอกการ**

พัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พิมพ์ครั้งที่ 1.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **การวิเคราะห์ห่อภิมาณ.กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์**

มหาวิทยาลัย.

ปรีวัตร เขื่อนแก้ว. **เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta Analysis), (ออนไลน์) 2551 (อ้างเมื่อ 14**

เมษายน 2551). จาก <http://www.wijai48.com>

ปิยมา ภรณ์ ดวงมนตรี. **Meta analysis, (ออนไลน์) ม.ป.ป. (สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2551). จาก**

<http://san.anamai.moph.go.th/km/view.asp?userid=1&topicid=28>

เทพ ศักดิ์ บุญรัตพันธุ์. **การสังเคราะห์งานวิจัย, (ออนไลน์) 2553 (สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2553).**

จาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538662815>

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis). กรุงเทพมหานคร: นิชินแอ็ด**

เวอร์ไทซ์กรุ๊ป.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช. (2541). **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วย**

การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะ

กรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สาตี เถลิมวรรณพงษ์, จิรพรรณ พิรุณดีและประภาพร ชูกำเนิด. **การวิเคราะห์ห่อภิมาณ. (ออนไลน์)**

ม.ป.ป. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2551 จาก <http://www.nur.psu.ac.th/about/Graduate/>

สุวิมล ว่องวานิช. 2545. **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.**

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) การ

ดำเนินงานงานโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). แนวคิดและหลักการวิจัยในชั้นเรียน. (หน้า 156-194). ใน พิมพ์พันธ์

เดชะคุปต์, ลัดดา ภูเกียรติ และสุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (บรรณาธิการ). **ประมวลบทความ**

นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะ

ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวิมล ว่องวาณิช. (2545). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

อุทุมพร จามรมาน.(2531). **การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.